

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Rapport om solvens och finansiell ställning

Sammanfattning

A. Verksamhet och resultat

Länsförsäkringar Jönköping är ett självständigt, ömsesidigt försäkringsbolag. Den ömsesidiga bolagsformen innebär att bolaget ägs av kunderna, det vill säga av bolagets försäkringstagare.

Försäkringsresultatet präglades under 2018 av en hög skadefrekvens som i sin förlängning bidrog till ett negativt sakförsäkringsresultat. 2018 utgör därmed ett av tre år med negativa utfall under den senaste tjugoårsperioden. Till följd av detta lämnas ingen återbäring avseende 2018 års verksamhet.

Investeringsresultatet är positivt men har i hög grad påverkats av nedgången på de finansiella marknaderna under senare delen av året och är därför lägre jämfört med föregående år. Resultatet i övriga verksamheter har sjunkit något, framförallt till följd av sjunkande marginaler i bankaffären.

B Företagsstyrningssystemet

Länsförsäkringar Jönköpings företagsstyrningssystem syftar till att säkerställa en sund och ansvarsfull styrning av bolaget, dess riskhantering samt en god intern kontroll i verksamheten. Företagsstyrningssystemet beskriver vilka risker bolaget har, hur bolaget arbetar med riskhantering och den egna risk- och solvensanalysen (ERSA), hur ansvaret är fördelat och hur den interna kontrollen följer upp bolagets riskåtagande. Vilka ersättningssystem som finns, hur lämplighetsprövning genomförs, hur bolaget genomför och följer upp utlagd verksamhet är även viktiga delar av bolagets företagsstyrning. För uppföljning av företagsstyrningssystemet finns internrevisionsfunktionen, regelefterlevnadsfunktionen och riskhanteringsfunktionen. Utöver dessa finns det en aktuariefunktion som gör försäkringstekniska bedömningar.

Under året har fyra utlagda verksamheter ny/ändrats i anmälan till Finansinspektionen. En väsentlig ändring avseende bolagets ersättningar under 2018 innebar att de individuella rörliga lönedelar som fanns tidigare togs bort inför 2019. I och med lagen om försäkringsdistribution samt Finansinspektionens föreskrifter om försäkringsdistribution att anställda som direkt deltar i distributionen av försäkringar ska uppfylla krav på lämplighet har bolagets styrdokument uppdaterats samt lämplighetsprövning enligt dessa regler genomförts.

C. Riskprofil

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Jönköpings verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna finns inom bolagets företagsstyrningssystem tydligt definierade strategier och processer samt styrdokument vilket syftar till att säkerställa en sund och ansvarsfull riskhantering och styrning av bolaget.

Av de risker bolaget är exponerade mot är marknadsrisk och skadeförsäkringsrisk de mest påtagliga. Inklusive diversifiering, uppgår marknadsrisk till 73 procent (74) och skadeförsäkringsrisk till 18 procent (16) av total riskexponering mätt som solvenskapitalkrav enligt standardformeln. Bolaget är även, men i mindre grad,

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

exponerat mot sjukförsäkringsrisk liknande skadeförsäkring, livförsäkringsrisk från livräntor, motpartsrisk och operativ risk.

Bolagets exponering mot marknadsrisk kommer till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Riskerna hanteras genom att tillgångsportföljen är väl diversifierad och placeringarna sker enligt aktsamhetsprincipen råder. Bolagets enskilt största marknadsrisk är aktierisk. Detta till stor del på grund av tre större strategiska innehav; bolagets ägarandel i det länsbolagsgemensamma LFAB, det helägda dotterbolaget för fastighetsförvaltning ELL-EFF Fastigheter AB samt det helägda dotterbolaget Länet Förvaltning AB. Dessa tre innehav uppgår till cirka 49 % procent (41) av tillgångsportföljen.

Årligen genomför bolaget en egen risk- och solvensanalys som syftar till att säkerställa att bolagets kapital är tillräckligt på sikt för att täcka de risker som bolaget är och kan komma bli exponerat mot under genomförandet av bolagets affärsstrategi. Resultatet av analysen visar att Länsförsäkringar Jönköping klarar av stora påfrestningar i både försäkrings- och finansrörelsen, exempelvis i form av stora naturskador eller börsfall, utan att det föreligger behov av extraordinär kapitalanskaffning eller förändringar i bolagets risktagande.

D. Värdering för solvensändamål

Länsförsäkringar Jönköping värderar tillgångar och skulder i den finansiella redovisningen enligt lagbegränsad IFRS. Tillgångar och skulder ska omvärderas i de fall Solvens II-regelverket föreskriver andra värderingsregler än IFRS. Den största balansposten på tillgångssidan som omvärderas är innehav i dotterbolag. Dotterbolaget Länet Förvaltning i Jönköping AB, dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter AB och dess andel av joint venture-företaget LänBo Fastigheter AB värderas i detta sammanhang till substansvärde. Den största balansposten på skuldsidan som omvärderas är försäkringstekniska avsättningar (FTA). FTA ska täcka kostnaden för inträffade skador, kostnaden för att reglera dessa skador, kostnaden för framtida skador och övriga kostnader för ingångna avtal. Bolaget har inga obegränsade garantier eller tillgångar utanför balansräkningen.

E. Finansiering

Kapitalplanering genomförs en gång per år och är en integrerad del av verksamhetsplaneringen. Storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital analyseras där målet är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av bolagets verksamhetsplan.

Kapitalbasen i Länsförsäkringar Jönköping består endast av primärkapital nivå I och tillåts därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav. Bolaget använder Standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet. I tabellen nedan redovisas nyckeltal enligt Solvens II.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Nyckeltal	2018	2017
Minimikapitalkrav (MCR)	380 052	409 349
Solvenskapitalkrav (SCR)	1 520 206	1 637 394
Kapitalbas	3 619 617	3 447 206
Solvenskapitalkvot	238%	211%
Minimikapitalkvot	952%	842%

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Innehållsförteckning

A.	Verksamhet och resultat	7
A.1	Verksamhet.....	7
A.2	Försäkringsresultat.....	9
A.3	Investeringsresultat.....	12
A.4	Resultat från övriga verksamheter.....	13
A.5	Övrig information	13
B.	Företagsstyrningssystem.....	14
B.1	Allmän information om företagsstyrningssystemet.....	14
B.2	Lämplighetskrav	18
B.3	Riskhanteringssystemet inklusive egen risk- och solvensanalys	19
B.4	Internkontrollsystem.....	23
B.5	Internrevisionsfunktionen.....	25
B.6	Aktuariefunktionen	25
B.7	Uppdragsavtal.....	25
B.8	Övrig information	26
C.	Riskprofil.....	27
C.1	Teckningsrisk.....	28
C.2	Marknadsrisk	31
C.3	Kreditrisk	35
C.4	Likviditetsrisk	37
C.5	Operativ risk.....	38
C.6	Övriga materiella risker	39
C.7	Övrig information	41
D.	Värdering för solvensändamål.....	42
D.1	Tillgångar	43
D.2	Försäkringstekniska avsättningar	48
D.3	Andra skulder.....	55
D.4	Alternativa värderingsmetoder	57
D.5	Övrig information	58
E.	Finansiering.....	59

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

E.1	Kapitalbas	59
E.2	Solvens- och minimikapitalkrav.....	61
E.3	Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkningar av solvenskapitalkravet.....	61
E.4	Skillnader mellan standardformeln och använda interna modeller	62
E.5	Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet.....	62
E.6	Övrig information	62

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Bilagor

Bilaga 1	S.02.01 Balansräkning
Bilaga 2	S.05.01 Premier, ersättning och kostnader per affärsgrän
Bilaga 3	S.05.02 Premier, ersättningar och kostnader per land
Bilaga 4	S.12.01 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring
Bilaga 5	S.17.01 Försäkringstekniska avsättningar, skadeförsäkring
Bilaga 6	S.19.01 Skadeförsäkringsersättningar
Bilaga 7	S.23.01 Kapitalbas
Bilaga 8	S.25.01 Solvenskapitalkrav
Bilaga 9	S.28.01 Minimikapitalkrav

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

A. Verksamhet och resultat

A.1 Verksamhet

A.1.1 Om Länsförsäkringar Jönköping

A.1.1.1 Verksamhet

Bolagets verksamhet bedrivs inom Jönköpings län förutom kommunerna Habo och Mullsjö och erbjuder privatpersoner, lantbrukare och företag ett fullsortiment av sak- och livförsäkringar samt kompletterande spar- och låneprodukter.

I egen koncession tecknar Länsförsäkringar Jönköping försäkring avseende sjuk, olycksfall, motorfordon, fartyg med begränsning till fritidsbåtar, brand och annan skada på egendom, allmän ansvarighet, annan förmögenhetsskada samt rättsskydd.

Bolaget tillhandahåller finansiella tjänster genom avtal om förmedling med Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Fondliv. Verksamheten har också omfattat mottagen återförsäkring genom att bolaget har deltagit med andelar i ett för Länsförsäkringsbolagen gemensamt återförsäkringssystem.

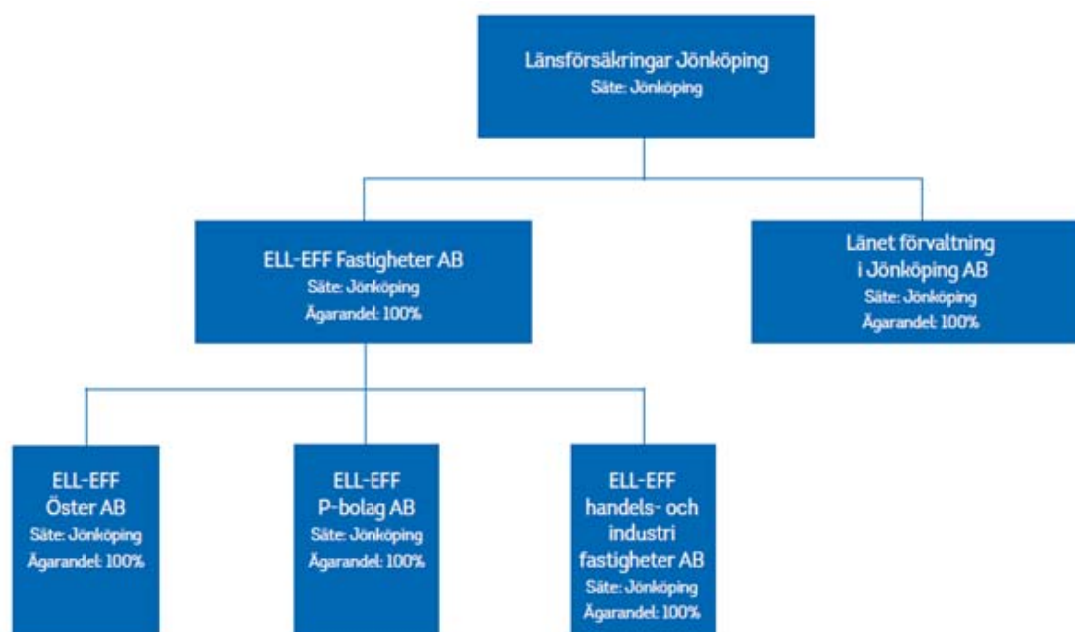
Det finns även en franchiseverksamhet kopplad till bolaget. Inom privatmarknad organiserar franchisetagarna den ombudskår som tidigare har varit knuten till Länsförsäkringar Jönköping. Inom företagsmarknad utgör franchisetagarna en egen säljkanal vid sidan av bolagets försäljning i egen regi. Ytterligare en kategori franchisetagare utgörs av Länsförsäkringar Fastighetsförmedling.

A.1.1.2 Ägarstyrning och operativ organisation

Länsförsäkringar Jönköping är ett ömsesidigt försäkringsbolag vilket innebär att bolaget ägs av kunderna, bolagets försäkringstagare. Dessa har inflytande på verksamheten genom 67 fullmäktigeledamöter som företräder försäkringstagarna på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av 9 ledamöter. Därutöver ingår två fackliga representanter. Bolagsstämman utser även revisorer.

Länsförsäkringar Jönköping har två helägda dotterbolag: fastighetsbolaget ELL-EFF Fastigheter AB och Länet Förvaltning i Jönköping AB. Det senare bolagets uppgift är att förvalta aktieinnehaven i Humlegården Fastigheter AB och Bergvik AB. ELL-EFF Fastigheter AB bildar tillsammans med sina dotterbolag en egen underkoncern.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Figur A Koncernstruktur Länsförsäkringar Jönköping

A.1.1.3 Extern revisor och finansiell tillsyn

Bolagets verksamhetsområde är Jönköpings län. Länsförsäkringar Jönköping är ett av Länsförsäkringsgruppens 23 ömsesidigt ägda länsbolag, vilka samverkar genom det gemensamt ägda bolaget LFAB. Koncernen Länsförsäkringar Jönköping har även en närstående relation med joint venture företaget Länbo Fastigheter AB.

Bolaget står under tillsyn av Finansinspektionen¹. Bolagets revisorer är Carolin Blomberg, auktoriserad revisor KPMG AB och Gunilla Wernelind, auktoriserad revisor KPMG AB².

A.1.1.4 Betydande affärshändelser under rapporteringsperioden

Försäkringsrörelsen i moderbolaget Länsförsäkringar Jönköping har nått ett resultat om -12 mkr och uppnådde en totalkostnadsprocent om 102 procent. 2018 är därmed ett av tre redovisningsår under den senaste tjugoårsperioden där totalkostnadsprocenten överstigit 100 procent. Bolagets styrelse har beslutat om att detta år inte lämna någon återbäring till ägarna (kunderna).

Bankverksamheten har utvecklats positivt vad gäller affärsvolym såväl som antalet nya kunder. Affärsvolymen ökade med 15 procent medan antalet kunder ökade med åtta procent. Försäljningen av liv- och

¹ <http://www.fi.se>.

² <http://home.kpmg.com>.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

pensionsprodukter räknat som inbetald premie minskade med tre procent jämfört med föregående år och det förvaltade kapitalet i livförsäkringsrörelsen ökade med två procent.

Länsförsäkringsgruppen har under 2018 inlett ett samarbete med Toyota om vagnskadegaranti och märkesförsäkring för Toyota- och Lexusbilar.

A.2 Försäkringsresultat

Länsförsäkringar Jönköping behåller sin position som ledande försäkringsgivare inom såväl privat- som företags- och lantbruksmarknad i Jönköpings län. Det totala beståndet både i antal försäkringar och premievolymer har ökat under året, samtidigt som marknadsandelarna ökar på de flesta delmarknaderna jämfört med 2017.

Marknadsandelar, %	2018	2017
Hem	45,3	45,2
Villa/Villahem	59,9	59,3
Företag		
- Byggindustri	65,0	64,4
- Tillverkningsindustri	64,7	60,0
- Tjänsteföretag	38,8	38,3
Motor	48,4	47,9

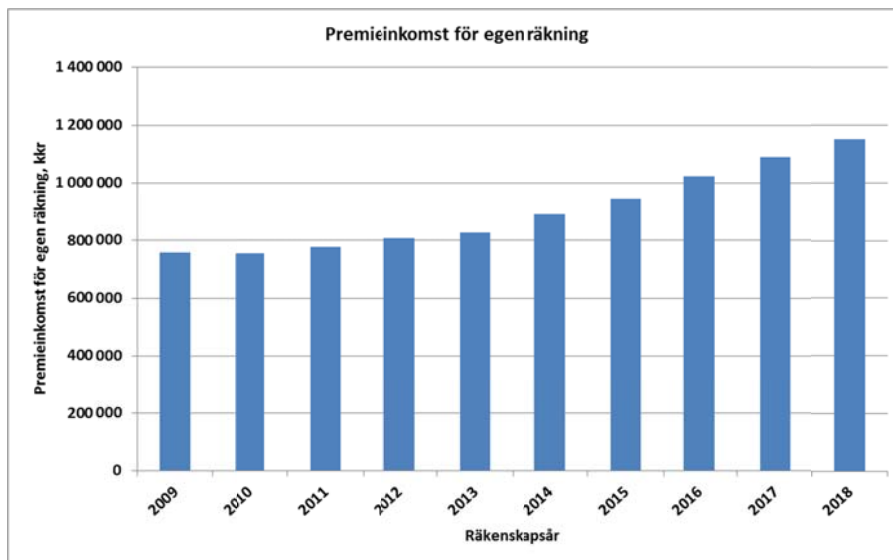
Tabell A-1 Marknadsandelar, Sakförsäkring

Tillväxten i antalet försäkringar motsvarar en beståndsökning om 7 165 stycken försäkringar. Det totala beståndet uppgick vid utgången av 2018 till 297 732 stycken varav 141 351 stycken utgjorde motorförsäkring.

Premieinkomsten totalt för såväl direkt som mottagen affär, uppgick till 1 232 mkr jämfört med 1 168 mkr föregående år.

Under den senaste femårsperioden har bolagets premieinkomst för egen räkning, det vill säga premieinkomsten efter avdragen premie för återförsäkring, ökat med 39 procent.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Figur B Premieinkomst för egen räkning 2009-2018

Premieintäkten i den direkta affären uppgick till 1 202 mkr. Premieintäkten för egen räkning, det vill säga efter avdrag för premie för återförsäkring, uppgick för den totala affären till 1 120 mkr och motsvarade därmed en ökning med 62 mkr jämfört med föregående år.

Bolaget ser en ökning i antalet skador totalt, främst kopplade till motorförsäkring. Även när det gäller boendeförsäkring så är det en antalsökning på allriskskador, reseskador och skador kopplade till olycksfallsförsäkringar. De skadehändelser som minskar i antal är inbrottsskador, brand och naturskador.

Skadekostnaden, före återförsäkrarens andel, har i förhållande till föregående år sjunkit med fyra procent och uppgick till 935 mkr. En försumbar återförsäkrarens andel gör att försäkringsersättningarna för egen räkning uppgår till samma belopp, dvs 935 mkr.

Sammantaget har affärgrenar relaterade till skadeförsäkring givit ett negativt resultat. Affärgrenar som är relaterade till livförsäkringsförpliktelser (livräntor från skadeförsäkringsavtal och därmed sammanhängande återförsäkring) har sammantaget genererat ett positivt resultat.

I nedanstående tabell visas försäkringsresultatet fördelat per affärgren.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Affärsgren tkr	2018			2017		
	Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	Totala kostnader (netto)	Försäkrings- rörelsens resultat	Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	Totala kostnader (netto)	Försäkrings- rörelsens resultat
Skadeförsäkringsförpliktelse						
<i>Försäkring auseende inkomstskydd</i>	55 491	-60 852	-5 361	47 626	-44 312	3 314
<i>Ansvarsförsäkring för motorfordon</i>	148 435	-166 042	-17 067	141 633	-134 313	7 320
<i>Örig motorfordonsförsäkring</i>	305 012	-288 345	16 667	281 817	-255 650	26 167
<i>Försäkring mot brand och annan skada på egendom</i>	559 555	-610 708	-51 153	531 449	-532 819	-1 370
Totalt försäkringsresultat skadeförsäkringsförpliktelse	1 068 493	-1 125 947	-57 454	1 002 525	-967 094	35 431
Icke-proportionella skadeåterförsäkringsförpliktelse						
<i>Icke-proportionell sjukåterförsäkring</i>	1 450	-256	1 194	1 348	-4 381	-3 033
<i>Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring</i>	9 149	-11 712	-2 563	9 928	-16 428	-6 500
<i>Icke-proportionell egendomsåterförsäkring</i>	40 859	1 903	42 762	43 820	-22 406	21 414
Totalt försäkringsresultat icke-proportionella skadeåterförsäkringsförpliktelse	51 458	-10 065	41 393	55 096	-43 215	11 881
Livförsäkringsförpliktelse						
<i>Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som auser andra försäkringsförpliktelse än sjukförsäkringsförpliktelse</i>	-59	3 218	3 159	0	4 474	4 474
Totalt försäkringsresultat livförsäkringsförpliktelse	-59	3 218	3 159	0	4 474	4 474
Livförsäkringsförpliktelse						
<i>Livåterförsäkring</i>	0	804	804	15	-2 622	-2 607
Totalt försäkringsresultat livförsäkringsförpliktelse	0	804	804	15	-2 622	-2 607
Totalt försäkringsresultat	1 119 892	-1 131 990	-12 098	1 057 636	-1 008 457	49 179

Tabell A-2 Försäkringsresultat per affärsgren 31 december 2018

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

A.3 Investeringsresultat

Investeringsresultat per tillgångsslag (tkr)	2018			2017		
	Inkomster	Utgifter	Resultat	Inkomster	Utgifter	Resultat
Aktier och andelar	282 537	-101 701	180 836	422 001	-57 651	364 350
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 205	-12 894	-8 689	21 751	-1 413	20 338
Fastigheter	29 081	-3 862	25 219	20 369	-14 490	5 879
Övrigt	0	-103	-103	0	-1 279	-1 279
Total portfölj	315 823	-118 560	197 263	464 121	-74 833	389 288

Tabell A-3 Inkomster och utgifter per tillgångsslag

Resultatet i finansförvaltningen uppgick till strax över vad som prognosticerades inför 2018. Dock var det stora skillnader mellan olika tillgångsslag där noterade aktier och räntebärande värdepapper utvecklades negativt till följd av den kraftiga marknadsoron under fjärde kvartalet. Däremot utvecklades de långsiktiga innehaven exponerade mot Länsförsäkringar AB och fastighetsmarknaden mycket starkt. Avkastningen för totala portföljen uppgick till 3,7 procent (7,9).

A.3.1 Vinster och förluster som påverkar eget kapital

A.3.1.1 Vinster och förluster som påverkar eget kapital

Alla vinster och förluster i Länsförsäkringar Jönköping redovisas i årets resultat och påverkar på så sätt det egna kapitalet. Bolaget har inget övrigt totalresultat. I nedanstående tabell visas förändringar i moderbolagets egna kapital.

Rapport över förändringar i Eget kapital	Övrigt eget kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt kapital
Eget kapital vid ingången av 2017	10 971	1 005 473	180 533	1 196 977
Vinstdisposition		180 533	-180 533	0
Årets resultat			147 983	147 983
Eget kapital vid utgången av 2017	10 971	1 186 006	147 983	1 344 960
Vinstdisposition		147 983	-147 983	0
Årets resultat			9 022	147 983
Eget kapital vid utgången av 2018	10 971	1 333 989	9 022	1 353 982

Tabell A-4 Vinster och förluster som påverkar eget kapital per 31 december 2018

A.3.1.2 Investeringar i värdepapperisering

Bolaget har inga investeringar i värdepapperiserade tillgångar.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

A.4 Resultat från övriga verksamheter

Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av produkter genom avtal med LFAB och dess helägda dotterbolag, till exempel livförsäkring och bank. För dessa förmedlade affärer har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta.

Bankverksamheten har utvecklats positivt vad gäller såväl affärsvolym som antalet nya kunder. Den sammantagna affärsvolymen har ökat till 17 279 mkr, en ökning med 2,3 miljarder kronor jämfört med föregående år. Det motsvarar en ökning om 15 procent. Antalet kunder i bankverksamheten ökade med 7,6 procent till 40 650 stycken. Det betyder att Länsförsäkringar Jönköping hade 2 864 fler bankkunder den 31 december 2018 jämfört med antalet vid årets ingång. Trots att kreditförlusterna har legat på en fortsatt mycket låg nivå så är resultatet i bankverksamheten lägre jämfört med föregående år, i första hand till följd av sjunkande marginaler.

Försäljningen av liv- och pensionsprodukter har sjunkit tillbaka något under året. Försäljningen uppgick till en sammanlagd inbetald premie om 279 mkr, en minskning med 9 mkr jämfört med året innan. Det förvaltade kapitalet minskade med 179 mkr, en minskning motsvarande två procent. Antalet livförsäkringskunder uppgick vid 2018 års utgång till 41 100. Det betyder att Länsförsäkringar Jönköping hade 200 färre livförsäkringskunder den 31 december 2018 jämfört med antalet vid årets ingång. Resultatet i den förmedlade livförsäkringsaffären ökade med 2,5 mkr jämfört med föregående år.

Inkomster och utgifter från övrig verksamhet (tkr)	2018			2017		
	Inkomster	Utgifter	Resultat	Inkomster	Utgifter	Resultat
Förmedlad bankaffär	100 596	-124 982	-24 386	92 389	-107 742	-15 353
Förmedlad livförsäkringsaffär	20 412	-18 799	1 613	17 223	-18 092	-869
Förmedlad fastighetsförmedlingsaffär	3 310	-3 894	-584	3 306	-3 457	-151
Summa	124 318	-147 675	-23 357	112 918	-129 291	-16 373

Tabell A-5 Inkomster och utgifter från övrig verksamhet per 31 december 2018

A.4.1 Leasingavtal

Länsförsäkringar Jönköpings operationella leasingavtal avser i huvudsak kostnader för lokalhyra och kontorsutrustning. Beloppet som belastat de totala driftkostnaderna under 2018 är 25,8 mkr.

A.5 Övrig information

Bolaget har ingen övrig materiell information att lämna gällande verksamhet och resultat.

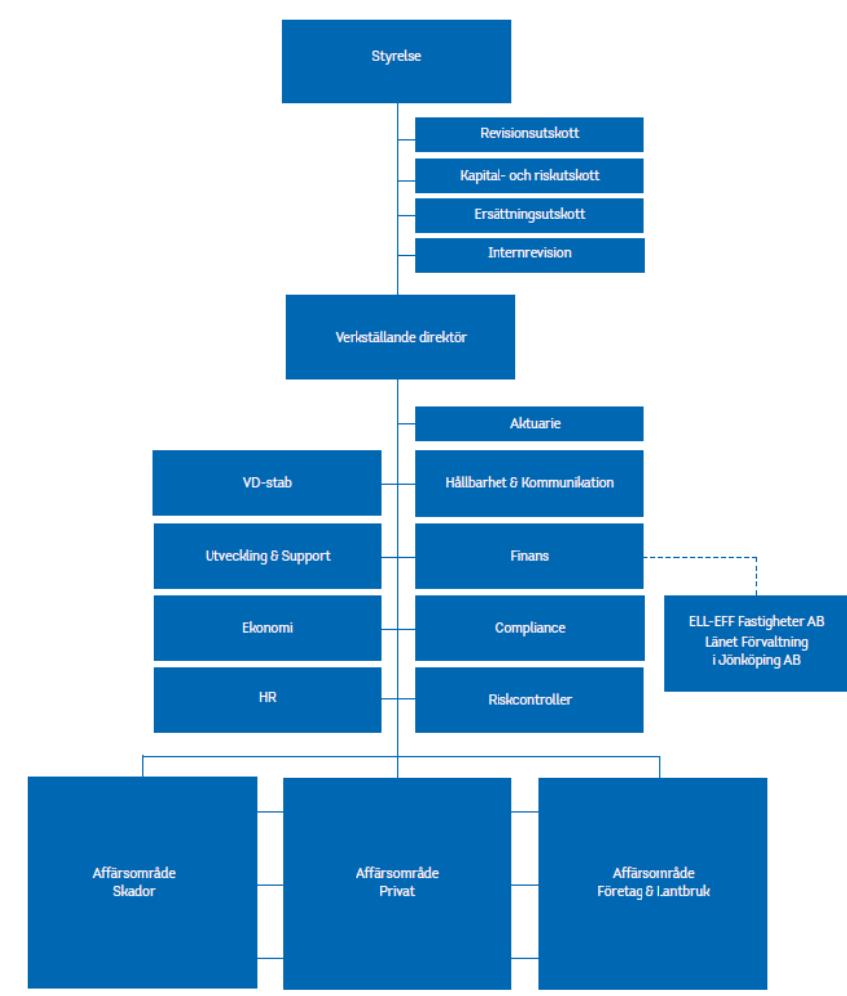
Författare (även faktaansvarig)
 Ekonomifunktionen

B. Företagsstyrningssystem

B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet

Länsförsäkringar Jönköpings företagsstyrningssystem syftar till att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig styrning och ledning av bolaget samt uppfyllnad av dess uppdrag och mål inom ramen för beslutad risktolerans och uppsatta regelverk.

B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen

Figur C Organisation Länsförsäkringar Jönköping

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

B.1.1.1 Styrelsen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. Detta innefattar:

- Handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur rörande bolagets verksamhet.
- Utse, entlediga och utvärdera Vd.
- Upprätthållande av ett ändamålsenligt företagsstyrningssystem och riskhanteringssystem inklusive fastställande och godkännande av styrande dokument samt kontinuitetsplanering.
- Fastställa en ändamålsenlig operativ organisation för bolaget, verksamhetens mål och strategier samt se till att det finns effektiva system för intern kontroll och riskhantering.
- Upprätthållande av den interna styrningen och kontrollen inklusive förvaltningsmetoder samt rapporteringsrutiner.
- Säkerställa att det finns oberoende centrala funktioner.
- Säkerställa uppfyllnad av lämplighetskrav inom styrelsen samt bolagets centrala funktioner.
- Säkerställa genomförande av samt fatta beslut om ERSA (Egen risk- och solvensanalys).
- Säkerställa att utlagd verksamhet sker förenligt med gällande regelverk.
- Ansvara för bolagets ersättningsystem.
- Tillsättande av utskott som bereder styrelsens arbete.
- Kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning.
- Regelbundet behandla och utvärdera bolagets riskutveckling och riskhantering.

Varje enhet och affärsområde leds av en chef. Affärsområdeschefer och stabschefer rapporterar direkt till Vd i bolaget. Samtliga chefer ansvarar för att bedriva arbetet enligt de styrande dokument, processer och arbetsinstruktioner som finns föreskrivna samt säkerställa efterlevnaden av dessa. Således ansvarar de för den interna styrningen och kontrollen och riskhanteringen inom sitt verksamhetsområde.

Styrelsen ansvarar för bolagets riskhantering som helhet och Vd ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens föreskrifter. De centrala funktionerna enligt B.1.1.3 rapporterar till styrelsen och dess utskott i enlighet med respektive funktions riktlinje.

B.1.1.2 Utskott som stödjer styrelsen

I syfte att effektivisera styrelsearbetet har styrelsen inrättat tre utskott. Utskottens arbete regleras av styrelsens och utskottens arbetsordningar. Utskotten rapporterar till styrelsen, mötena protokollförs och delges styrelsen.

Kapital- och riskutskottets uppgift är att stödja styrelsen i kapitalfrågor och utgöra ett forum för analys av och fördjupad diskussion kring koncernens risktagande och kapitalbehov. Utskottet ansvarar för den taktiska allokeringen.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Revisionsutskottet ansvarar för att övervaka bolagets finansiella rapportering, samt lämna rekommendationer och förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet, och avseende den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering. De ska granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och biträda vid upprättandet av förslag till bolagsstämmans beslut om revisorsval. Revisionsutskottet bereder också styrelsens arbete med övervakning av effektiviteten i bolagets företagsstyrningssystem, vilket omfattar intern styrning och kontroll, samt intern kontroll av de operativa riskerna. Revisionsutskottet bereder styrelsens regelbundna utvärdering av företagsstyrningssystemets ändamålsenlighet och effektivitet.

Ersättningsutskottet bereder frågor om ersättning och övriga anställningsvillkor till Vd och principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen inför behandling av styrelsen. Beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor till Vd fattas av styrelsen. Beslut om principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen fattas av Vd själv efter samråd med ersättningsutskottet. Ersättningsutskottet ansvarar för översynen av bolagets *Riktlinje för ersättningar*.

B.1.1.3 Centrala funktioner

Nedan följer en kort beskrivning av de centrala funktionerna:

- Internrevisionsfunktionen är en funktion för oberoende granskning som är direkt underställd styrelsen. För detaljer se avsnitt B.5 Internrevisionsfunktionen på sidan 25.
- Regelefterlevnadsfunktionens övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. För detaljer, se avsnitt B.4 Internkontrollsystem på sidan 23.
- Riskhanteringsfunktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker, övervaka effektiviteten i riskhanteringssystemet, analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till Vd och styrelse i riskhanteringsfrågor. För detaljer, se avsnitt B.3 Riskhanteringssystemet inklusive egen risk- och solvensanalys på sidan 19.
- Aktuariefunktionen ska samordna och svara för kvaliteten i beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Aktuariefunktionen ska också yttra sig över policyn för tecknande av försäkringar och lämpligheten av återförsäkringslösningarna. För detaljer, se avsnitt B.6 Aktuariefunktionen på sidan 25.

B.1.2 Materiella ändringar i företagsstyrningssystemet

Ansvariga för funktionerna för regelefterlevnad, riskhantering och aktuarie har ändrats under året.

B.1.3 Företagsstyrningssystemets lämplighet

Bolaget strävar efter att realisera målen om tillväxt med lönsamhet inom samtliga affärer, de mest nöjda kunderna inom bank och försäkring samt ökad helkundsandel inom ramen för bolagets riskfilosofi. Riskfilosofin efterlevs genom att bolaget på ett strukturerat och disciplinerat sätt arbetar med riskhantering för att fatta medvetna beslut, understödja strategiska mål samt undvika förluster.

Verksamhetsgenomgångar genomförs årligen med verksamhetsansvariga tillsammans med riskhanteringsfunktionen och funktionen för regelefterlevnad i syfte att säkerställa att företagsstyrningssystemet och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Verksamhetsgenomgångarna behandlar ett flertal områden. Resultatet sammanställs och presenteras (i samarbete mellan riskhanteringsfunktionen och funktionen för regelefterlevnad) för företagsledning och för Revisionsutskottet. Revisionsutskottet utvärderar företagsstyrningssystemet regelbundet och har bedömt bolagets företagsstyrningssystem såsom lämpligt med tanke på arten och omfattningen av och komplexiteten hos de inneboende riskerna i bolagets verksamhet.

I samband med ERSA-processen utvärderas även bolagets riskhanteringsystem i sin helhet. Utvärderingen bedömer lämpligheten och effektiviteten i de processer, system och kontroller som finns inom bolaget för att hantera och kontrollera bolagets riskexponering. Styrelsen ansvarar för utvärderingen.

B.1.3.1 Efterlevnad av aktsamhetsprincipen inom placeringsverksamheten

Länsförsäkringar Jönköpings kapitalförvaltning styrs av bolagets *Policy för kapitalförvaltningen*, *Placeringsriktlinjer* samt *Aktsamhetsprincipen*. Syftet med dessa är bland annat att säkerställa aktsamhet i kapitalförvaltningen.

Aktsamhetsprincipen är tillämplig på portföljen som helhet såväl som på enskilda investeringar i portföljen. Bolaget bedömer löpande om investeringarna är lämpliga i termer av avkastningskrav, önskad risknivå samt möjligheten att operativt hantera innehavet. Kraven utifrån aktsamhetsprincipen är tillämpliga på både existerande investeringar samt kommande investeringar.

B.1.4 Ersättningsprinciper

Länsförsäkringar Jönköpings *Riktlinje för ersättningar* styr hur ersättningar till anställda ska fastställas, tillämpas och följas upp. Syftet med riktlinjen är att den ska främja långsiktighet och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande. Vidare beskriver riktlinjen hur ersättningssystemet är uppbyggt samt dess tillämpning och uppföljning. Styrdokumentet grundar sig på en av styrelsen genomförd riskanalys och ska tillämpas tillsammans med bolagets *Riktlinje för hantering av intressekonflikter*.

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkringar Jönköping att på ett långsiktigt och tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna. Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på marknaden. Anställda inom bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där bolaget är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka bolagets långsiktiga intressen.

Under 2018 har de individuella rörliga lönedelar som fanns i bolaget tagits bort. Basen i ersättningsmodellen utgörs av fast ersättning, det vill säga fast kontant månadslön. Styrelsen har därutöver beslutat om en målbaserade rörlig ersättning som ska i den mån den förekommer uppmuntra och belöna goda prestationer som långsiktigt leder till att bolaget utvecklas positivt. Den målbaserade ersättningen kan, med ett flertal av Styrelsen beslutade förutsättningar och undantag utgå till de som är fast anställda med ett belopp om max 18 000 kronor. Till Vd, samtliga chefer, centrala funktioner och kapitalförvaltare utgår ingen målrelaterad ersättning.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Pensions- och avgångsvillkor för bolagets anställda följer av kollektivavtal. För Vd har avtalats att anställning ska upphöra vid utgången av månaden innan Vd fyller 62 år. Bolaget har tecknat tjänstepensionsförsäkring till en maximal kostnad av 35 % av grundlönen. Huvuddragen för övriga ledande befattningshavare följer pensionsavtalet FTP-planen för försäkringsbranschen mellan FAO och Forena resp SACO och Jusek, Civilekonomerna samt Sveriges Ingenjörer. Samtliga ledamöter i företagsledningen har pensionsålder 65 år.

B.1.5 Materiella transaktioner

Under rapporteringsperioden har inga materiella transaktioner förekommit med personer i ledande befattningar eller styrelsen.

B.2 Lämplighetskrav

Bolaget har interna regler och en process för lämplighetsprövning för att säkerställa att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt. Bolaget genomför lämplighetsprövningar på styrelse, Vd, personer som ingår i företagsledning samt de centrala funktionerna (funktionerna internrevision, regelefterlevnad, riskhantering och aktuarie är obligatoriska centrala funktioner i ett försäkringsföretag) för att säkerställa att de uppfyller krav på kompetens och erfarenhet samt anseende och integritet. Lämplighetsprövningarna genomförs årligen, vid bemanningsförändring samt vid oförutsedda omständigheter med inverkan på efterlevnad av ställda krav.

Avseende styrelsen så ska lämplighetsprövningen genomföras för att säkerställa att styrelseledamöterna vid var tid är lämpliga för sina styrelseuppdrag och att styrelsens samlade kompetens vid var tid är tillräcklig i förhållande till bolagets behov. En lämplighetsprövning ska genomföras innan en person föreslås som styrelseledamot och innan förslag om styrelseledamöter lämnas till bolagsstämman. Vidare ska en lämplighetsprövning genomföras årligen av valda styrelseledamöter för att säkerställa att kraven på lämplighet vid var tid är uppfyllda. Härutöver ska en ny lämplighetsprövning göras om något inträffar som skulle kunna medföra en ändrad bedömning av lämpligheten hos styrelseledamoten. Årligen sker prövning av styrelsens samlade kompetens och förståelse för försäkrings- och finansmarknaden, affärsstrategi och affärsmodell, företagsstyrningssystem, finansiella analyser och aktuarieanalyser samt regelverk och lagstadgade krav. Ansvarig för lämplighetsprövning av styrelsen är valberedningen.

Hösten 2018 medförde lagen om försäkringsdistribution samt Finansinspektionens föreskrifter om försäkringsdistribution att anställda som direkt deltar i distributionen av försäkringar ska uppfylla krav på lämplighet. Regelverken ställer krav på kunskap och kompetens, insikt och erfarenhet, samt skötsamhet. Bolagets interna regler och process har kompletterats med dessa krav. Inför reglernas ikraftträdande genomfördes lämplighetsprövning på samtliga anställda som omfattades av kraven.

Bolaget har en process för lämplighetsprövning, där risken för intressekonflikter till följd av exempelvis bisysslor eller andra uppdrag särskilt beaktas. Processen finns beskriven i riktlinjer och arbetsinstruktioner.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

B.3 Riskhanteringssystemet inklusive egen risk- och solvensanalys

B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet

B.3.1.1 Riskhantering

Länsförsäkringar Jönköpings verksamhet är förenad med risktagande vilket medför att bolaget ska ha ett ändamålsenligt system för riskhantering. Målet med riskhanteringssystemet är att verksamheten bedrivs med ett medvetet risktagande som aldrig äventyrar bolagets långsiktiga lönsamhet och existens. Riskhanteringssystemet stödjer bolaget i att hantera och medvetet styra de risker bolaget utsätts för så att inga onödiga risker tas eller på något sätt uppmuntras.

Länsförsäkringar Jönköpings system för riskhantering är en företagsgenomgripande ansats i vilken alla risker beaktas sammantaget och i relation till varandra och samtidigt utgör en integrerad del i företagets affärsverksamhet. Systemet måste för att uppnå effektivitet vara väl integrerat med företagsstyrningen i allmänhet och med systemet för intern styrning och kontroll i synnerhet. Riskhanteringssystemet stödjer den interna kontrollen genom att säkerställa att:

- Finansiell och icke finansiell information är tillförlitlig.
- Verksamheten bedrivs med ett medvetet risktagande där risker identifieras och åtgärdas.
- Styrande dokument upprättas och efterlevs.
- Kontrollaktiviteter genomförs och dokumenteras som en integrerad del av verksamheten.
- Rapportering och uppföljning görs som en integrerad del av arbetet på alla nivåer i organisationen.
- Riskhanteringsfunktion finns, och denna rapporterar regelbundet till styrelsen och vissa av styrelsens utskott.

Styrelsen är ytterst ansvarig för utformningen av riskhanteringssystemet och har genom att anta olika styrdokument angett riktlinjer för systemet. I *Riskpolicy* har styrelsen beskrivit bolagets riskhanteringssystem, riskfilosofi och övergripande risktolerans. Den övergripande risktoleransen är uttryckt som den lägsta nivå bolaget tolererar för solvenskapitalkvoten.

B.3.1.2 Riskstrategi

Riskstrategin är en integrerad del i bolagets verksamhetsstyrning, där Länsförsäkringar Jönköping klassificerar och hanterar riskerna efter i vilken grad de är önskvärda i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda risker. Önskade risker är de risker bolaget medvetet tar i försäkringsaffären och kapitalförvaltningen. Nödvändiga är de risker som inte skapar direkt avkastning, men som inte går att undvika, och icke önskvärda är slutligen de risker som innebär en negativ inverkan på bolagets möjlighet till måluppfyllnad.

Kategoriseringen sammanfattas i nedanstående tabell, den ger uttryck för bolagets attityd till risker och är förenlig med bolagets övergripande strategi. Genom indelningen kan verksamheten agera för rätt riske exponering och för att maximera värdeskapande utan att riskera att bolagets ställning försvagas.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Önskvärda risker	Hålls måttlig genom
Försäkringsrisker i form av premie-, reserv-, och katastrofrisk från skade- och sjukförsäkring samt livförsäkringsrisker från livräntor	Beslut om åtagande ska följa affärsstrategi och bolagets regelverk. Återförsäkringskydd används för att begränsa risktagandet, bland annat koncentrationsriskerna, i flertalet typer av affärer.
Marknadsrisk, såsom aktie- ränte-, spread- och fastighetsrisk, relaterat till kapitalförvaltningen i syfte att skapa meravkastning.	Beslut om placeringar ska följa affärsstrategi och bolagets regelverk, i synnerhet ska portföljen vara väldiversifierad och aktsamt placerad.
Nödvändiga risker	Begränsas genom
Marknadsrisk i form av valutarisk	Begränsa placeringar på utländska marknader.
Motpartsrisk kopplat till återförsäkringsavtal.	Diversifiering genom gruppens gemensamma återförsäkringsprogram samt val av motpart utifrån rating.
Motpartsrisk från bankmedel	Riskurval av och beloppsbegränsningar för mottagande banker.
Koncentrationsrisk i placeringstillgångar.	Tydliga placeringsbegränsningar per tillgångsslag, typ av utfärdare och enskilda motparter.
Affärsrisk i form av strategisk risk, hållbarhetsrisk och intjäningsrisk.	Väl underbyggda affärsbeslut och strategiska beslut baserade på omvärldsbevakning samt löpande uppföljning av affären.
Likviditetsrisk	Efterlevnad av bolagets principer om likviditetshandling.
Motpartsrisk kopplat till finansiella derivat.	Ska endast användas för att reducera andra finansiella risker. Riskurval av motparter.
Operativa risker i form av produkt- och processrisker	Interna regelverk, processer, rutiner och arbetsbeskrivningar som ska efterföljas. Toleransnivå för enskilda riskers storlek får ej överskridas.
Icke önskvärda risker	Reduceras/elimineras genom
Affärsrisk i form av ryktesrisk genom förlorad tilltro till bolagets verksamhet eller produkter	Interna strukturer och processer för att hantera händelser som kan leda till försämrat varumärke och minskad tillit.
Operativa risker i form av personrisk, säkerhetsrisk, IT-risker samt legala och compliancerisker.	Interna regelverk, processer, rutiner och arbetsbeskrivningar som ska efterföljas. Enskilda risker som inte kan undvikas ska reduceras långt det är möjligt och åtminstone till en låg nivå.

Tabell B-1 Hantering av risker

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

B.3.1.3 Bolagets övergripande risktolerans

För Länsförsäkringar Jönköping bestäms den övergripande risktoleransen årligen av styrelsen. Risktoleransen uttrycks som den lägsta nivå vilken bolagets kapitalkvot (kapitalbas i relation till kapitalkrav) aldrig får gå under. Den övergripande risktoleransen är oförändrad under 2018 och innebär att kapitalkvoten ska uppgå till minst 180 procent. Utöver att besluta den övergripande risktoleransen har bolagets styrelse även beslutat om bolagets kapitalmål vilket uttrycks som ett intervall inom vilket kapitalkvoten ska ligga, om den faller utanför intervallet vidtas ett antal fördefinierade åtgärder. De åtgärder som ska vidtas om toleransnivån underskrids är mer genomgripande.

B.3.1.4 Riskhanteringsprocessen

Riskhanteringssystemets process för hantering av samtliga risker som bolaget har identifierat, innefattar nedanstående komponenter:

- **Intern miljö** Bolagets miljö och arbetsklimat, hur medarbetare ser på och förhåller sig till risker samt styrelse och företagsledningens riskhanteringsarbete, riskaptit, integritet och etiska värderingar ska spegla bolagets riskfilosofi.
- **Målformulering** Mål är en förutsättning för att kunna identifiera händelser och risker som hotar målen. Riskhanteringen ska säkerställa att företagsledningen har etablerat en process för att sätta mål och att de valda målen stödjer organisationens syften och motsvarar dess riskfilosofi.
- **Händelseidentifiering** Interna och externa händelser som kan påverka en organisations möjligheter att nå sina mål ska identifieras och preciseras.
- **Riskbedömning** Risker ska analyseras med utgångspunkt från deras sannolikhet och konsekvens för att tjäna som underlag för hur de ska hanteras.
- **Riskåtgärder** Risker ska hållas måttliga, begränsas eller elimineras i linje med bolagets riskstrategi och -tolerans.
- **Kontrollaktiviteter** Styrande dokument, rutiner eller särskilda aktiviteter ska fastställas och genomföras för att säkerställa att riskåtgärderna genomförs på ett effektivt sätt
- **Information och kommunikation** Relevant information ska identifieras, samlas in och förmedlas i en form och inom en tidsram som gör det möjligt för de anställda att utföra sina åtaganden. Informationen ska lämnas till alla som är berörda i sitt arbete eller behöver den i sin övervakande eller ledande roll.
- **Uppföljning och utvärdering** Riskhanteringen ska övervakas genom löpande ledningsaktiviteter och påkallade särskilda utvärderingar.

B.3.1.5 Övervakning och efterlevnad

Styrelsen ansvarar för bolagets riskhantering som helhet och Vd ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten. Styrelsen följer upp bolagets risker och riskhantering genom rapportering från Vd, och ansvariga i affärsverksamheten samt från aktuariefunktionen, riskhanteringsfunktionen, funktionen för regelefterlevnad och funktionen för internrevision. Det operativa ansvaret för löpande riskhantering fördelas enligt nedan.

Vd ansvarar för att säkerställa att riskhantering sker i enlighet med styrelsens *Riskpolicy* och andra styrdokument inom den operativa verksamheten.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Chefer ansvarar för att risker omhändertas och åtgärdas inom definierat ansvarsområde. Ansvar för risker följer den legala strukturen och den operativa delegationsordningen. Chefer på varje nivå ansvarar för alla risker inom sin och underliggande verksamhet. Chef som är beställare av utlagd verksamhet ansvarar för dess risker som för sina egna.

Som stöd till Vd och styrelsen för att övervaka verksamhetens hantering av riskerna finns de centrala funktionerna för riskhantering, regelefterlevnad, aktuarie samt internrevision. Ansvar och befogenheter för respektive funktion framgår av de separata riktlinjer för respektive funktion som beslutats av styrelsen, vilket beskrivs närmare i separata avsnitt. Funktionen för internrevision är direkt underställd styrelsen, de övriga tre centrala funktionerna är operativt underställda Vd.

B.3.1.6 Riskhanteringsfunktionen

Riskhanteringsfunktionen är organisatoriskt direkt underställd Vd. Funktionen är oberoende från bolagets affärs- och verksamhetsdrivande delar och är fri från påverkan från andra funktioner inom bolaget. Vd fastställer funktionens arbetsplan medan styrelsen fastställer de riktlinjer som styr funktionens ansvar och arbetssätt. Funktionen rapporterar regelbundet direkt till styrelsen och dess utskott.

Funktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till Vd och styrelse i riskhanteringsfrågor. Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Utgöra ett stöd för Vd och affärsverksamheten att fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten, inklusive utlagd verksamhet, med god riskhantering
- På uppdrag av styrelse och Vd ansvara för övervakning av bolagets riskhanteringssystem och för att kontrollera efterlevnad av *Riskpolicy* samt *Riktlinje för riskhantering och intern styrning och kontroll*
- Genom regelbunden rapportering informera om bolagets risksituation, inklusive en samlad mätning och analys av verksamhetens samtliga risker, riskernas utveckling över tiden och av beroenden mellan riskerna
- Föreslå de ändringar i styrdokument, processer och enskilda riskexponeringar som funktionens iakttagelser om riskhanteringen ger anledning till
- Samverka med särskilt aktuariefunktionen men även med övriga centrala funktioner vid bedömning av risker och processer.

I utvärdering av riskhanteringssystemet kring försäkringsrisker och i analyser av dessa samarbetar riskhanteringsfunktionen med aktuariefunktionen. Riskhanteringsfunktionen samarbetar nära med funktionen för regelefterlevnad i utformning av samt utvärdering av effektivitet i företagsstyrningssystemet. Riskhanteringsfunktionen deltar i ERSA-processen och utför vissa delar av analyserna och kontrollerna i processen.

B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen

Det övergripande målet med den egna risk- och solvensanalysen (ERSA) är att säkerställa att bolagets kapital är och förblir tillräckligt för att bära de risker som följer av realiserandet av bolagets verksamhetsplan. Det är

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

styrelsen som fastställer riktlinjerna för bolagets process. *Riktlinje för ERSA* beskriver hur ERSA ska genomföras och integreras inom bolaget. Såväl styrelse som företagsledning är involverade i den beskrivna processen.

ERSA ingår i företagsstyrningssystemet och är bolagets process för att bedöma vilka risker som finns i verksamheten och vilket solvenskapital som krävs för att möta riskerna. ERSA-processen genomförs minst årligen men om väsentliga förändringar i bolagets riskprofil eller ställning inträffar ska bolaget genomföra en ny analys.

Analysen har sin utgångspunkt i arbetet med verksamhetsplanen och inkluderar utvärdering av konsekvenserna av affärsplanen på bolagets ställning men även av olika mer negativa scenarier. ERSA-processen utvärderar även för hur kapitalanskaffning eller riskreducering, vid behov, ska göras om bolagets ställning försvagas.

Utifrån bolagets riskprofil, risktolerans och verksamhetsplan analyserar bolaget hur mycket kapital som fordras för att bedriva verksamheten enligt verksamhetsplanens planeringsperiod. Vid beräkning av det egna solvenskapitalkravet utreds också vilka antaganden som använts i den på förhand givna standardformeln för beräkning av risk och dokumentation av hur bolagets riskprofil överensstämmer med dessa antaganden.

ERSA-processens ingångsvärden är bolagets bedömning av de makroekonomiska förutsättningarna för utvecklingen i omvärlden och verksamhetsplanen för planeringsperioden 2019-2021. Bolagets styrelse och företagsledning identifierar kritiska och väsentliga risker som verksamheten möter och kan komma att möta. Utfallet av analyserna visar att bolaget är väl rustat att möta sina risker och även vid kraftigt negativ utveckling kommer bolaget att vara tillräckligt kapitaliserat för att i god ordning kunna vända utvecklingen.

Som en del i ERSA-processen har styrelsen gjort en bedömning om de antaganden som ligger till grund för Standardformeln ligger i linje med bolagets riskprofil. Styrelsen har också utvärderat riskhanteringssystemet genom att bedöma effektiviteten och lämpligheten hos de system, organisationer och kontroller som finns på plats för att hantera och kontrollera risk inom bolaget. Styrelsen har även beslutat om att godkänna det föreslagna kapitalmålet. Avslutningsvis har styrelsen tillstyrkt och beslutat ERSA-rapporten, därefter har den skickats till Finansinspektionen.

B.3.3 Förvaltning av den interna modellen

Bolaget använder inte någon intern modell, beräkning sker utifrån Standardformeln.

B.4 Internkontrollsystem

Ett företags interna styrning och kontroll definieras som en process som utförs på alla nivåer i bolaget så som styrelse, företagsledning och personal. Styrningen och kontrollen utformas så att det i rimlig mån säkerställs att verksamhetens syfte och mål uppfylls. Länsförsäkringar Jönköpings målsättning är att ha en god intern styrning och kontroll. Detta genom att företaget har en tydlig och dokumenterad process där:

- finansiell och icke finansiell information är tillförlitlig,
- risker identifieras och hanteras,
- styrande dokument upprättas och efterlevs,
- kontrollaktiviteter genomförs och dokumenteras samt,

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

- rapportering och uppföljning görs

som en integrerad del av arbetet på alla nivåer i organisationen. Den interna styrningen och kontrollen är tätt integrerad i bolagets system för företagsstyrning respektive riskhantering.

För att uppnå verksamhetens syfte och mål, samt säkerställa en god riskkontroll och regelefterlevnad, har ansvaret för bolagets interna styrning och kontroll fördelats enligt följande:

- Verksamhetens operativa enheter ska hantera sina risker och se till att följa de regler som gäller för sin verksamhet genom ett system för egen- och nyckelkontroller, fastställda i särskilda rutiner.
- Funktionerna för riskhantering och regelefterlevnad ansvarar inför Vd att stödja och säkerställa riskhanteringen och regelefterlevnaden.
- Internrevisionen ansvarar, inför styrelsen, för att granska hela bolagets system för intern styrning och kontroll.

B.4.1 Incidentrapportering

En incident är en oönskad händelse som medför eller utgör en risk för en inte obetydlig ekonomisk förlust. Medarbetare i Länsförsäkringar Jönköping rapporterar och dokumenterar inträffade incidenter enligt fastställd rutin. Syftet är dels att säkerställa att incidenter hanteras när de inträffar men även att samla kunskap om verksamhetens operativa risker och avhjälpa strukturella fel i processer och rutiner. Incidenterna ska rapporteras i bolagets incidentrapporteringssystem snarast efter att de inträffat. Incidenter följs upp i verksamheten. Information om inträffade incidenter och hanteringen av dessa återrapporteras regelbundet till företagsledning och styrelse. För händelser som kan vara av väsentlig betydelse finns det särskilda rutiner för att säkerställa att de skyndsamt utvärderas för eventuell rapportering till styrelse och Finansinspektionen. För händelser som kan utgöra personuppgiftsincidenter finns det särskilda rutiner för att utvärdera om rapportering ska ske till Datainspektionen inom utsatta tidsramar.

B.4.2 Funktionen för regelefterlevnad

Funktionen är organisatoriskt direkt underställd Vd och har en självständig ställning gentemot den affärsdrivande verksamheten. Funktionens primära ansvarsområde är att säkerställa att affärsverksamheten bedrivs i enlighet med de externa och interna regelverk som är hänförliga till den tillståndspliktiga verksamheten inom bolaget och som Finansinspektionen har tillsyn över. Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Uppföljning och övervakning av regelefterlevnaden
- Bevaka, informera och initiera anpassning av regelverksförändringar.
- Rådgivning till verksamheten i compliance-relaterade frågor
- Utbildning i regelverksfrågor

Funktionen rapporterar till Vd minst sex gånger per kalenderår avseende pågående och kommande aktiviteter enligt årsplan, iakttagelser och rekommendationer, omvärldsbevakning kring regelverk samt praxisbeslut och bedömning av compliancerisker. Om allvarigare brister upptäcks tas de direkt upp med Vd.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Funktionen för regelefterlevnad tar kvartalsvis fram en rapport till styrelsen vilken omfattar bland annat omvärldsbevakning och information om allvarigare brister i regelefterlevnad, resultat av utförda granskningar samt status avseende aktiviteter i årsplanen.

B.5 Internrevisionsfunktionen

Styrelsen för Länsförsäkringar Jönköping har inrättat en funktion för oberoende granskning, internrevisionsfunktionen, för bolaget. Internrevision följer gällande lagar och regler som reglerar bolagets verksamhet. Internrevision följer även god internrevisorsed enligt internationellt ramverk för internrevision (IPPF) från Institute of Internal Auditors (IIA).

De aktiviteter som ingår i internrevisionsfunktionens uppdrag är att bland annat:

- Granska och regelbundet utvärdera hur lämpligt, ändamålsenligt och effektivt systemet för intern styrning och kontroll fungerar samt andra aspekter av företagsstyrningssystemet, som till exempel kvaliteten på arbetet som utförs inom bolagets övriga kontrollfunktioner.
- Granska och regelbundet utvärdera bolagets riskhantering utifrån den beslutade riskstrategin och riskaptiten.
- Granska och regelbundet utvärdera om bolagets organisation, styrningsprocesser, IT-system, modeller och rutiner är ändamålsenliga och effektiva.
- Granska och regelbundet utvärdera om verksamheten drivs i enlighet med interna regler såsom interna strategier, styrande dokument, processer och rapporteringsrutiner.
- Granska och utvärdera om bolagets interna regler är lämpliga och förenliga med lagar, förordningar och andra regler.
- Lämna rekommendationer till ansvariga i verksamheten, baserade på Internrevisions iakttagelser.

Internrevisionsfunktionens rapporter av granskade områden lämnas löpande till revisionsutskottet. Internrevisionsfunktionen sammanställer och rapporterar observationer i en årsrapport till styrelsen.

B.6 Aktuariefunktionen

Aktuariefunktionen är organisatoriskt direkt underställd Vd. I Länsförsäkringar Jönköping utförs aktuariefunktionen av en aktuarie som har tillräckliga kunskaper och erfarenheter av funktionens uppgifter. Aktuariefunktionen utförs i enlighet med vid var tid gällande riktlinjer, framförallt *Instruktion för aktuariefunktionen* och *Försäkringstekniska riktlinjer*.

Den som ansvarar för aktuariefunktionen ska uppfylla de villkor som uppställs i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsrörelse (FFFS 2015:8) avseende språkkunskaper, utbildning och erfarenhet.

B.7 Uppdragsavtal

Länsförsäkringar Jönköping kan uppdra åt annan juridisk person att utföra bolagets försäkringsrörelse, relaterade funktioner eller verksamheter som har ett naturligt samband med försäkringsrörelsen. Uppdrag kan ges till ett annat bolag inom Länsförsäkringsgruppen eller till ett externt företag. Oavsett vem som utför uppdraget ansvarar Länsförsäkringar Jönköping för den utlagda verksamheten och ska övervaka att

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

leverantören uppfyller sina åtaganden. Styrelsen har fastställt *Riktlinje för utlagd verksamhet (outsourcing)* som reglerar hur utlagd verksamhet ska genomföras och hanteras.

Av riktlinjen framgår:

- Kriterier för bedömning av om utläggning av verksamhet föreligger
- Kriterier för bedömning om verksamheten är av väsentlig betydelse.
- Krav på beställarkompetens.
- Krav på lämplighetsprövning.
- Krav på avtalsinnehåll där inbegripet vilken lagstiftning som gäller för det land där eventuella tjänsteleverantörer av den utlagd verksamheten är belägna.
- Krav på styrning, uppföljning, rapportering och efterlevnad.
- Beslutsordning samt hur utvärdering av leverantör ska göras.

Styrelsen har i riktlinjen fastställt kriterierna samt även utifrån dessa identifierat vilka verksamheter som är av väsentlig betydelse för bolaget. Inför utläggning av en verksamhet som är av väsentlig betydelse ska styrelsen besluta om tillåtligheten och lämpligheten. Omfattningen och lämpligheten av den utlagda verksamheten rapporteras till och ska årligen utvärderas av styrelsen. Styrelsen ska i samband med detta informeras om utfallet av den årliga uppföljningen av bolagets uppdragsavtal för beslut om eventuella åtgärder.

All verksamhet av väsentlig (kritisk) betydelse som bolaget lagt ut på annan part under rapporteringsperioden omfattas av svensk lagstiftning och av svenska tillsynsmyndighetens tillsyn på så sätt att Finansinspektionens möjlighet att utöva tillsyn inte har begränsats i och med bolagets ingående av uppdragsavtalet. Under året har fyra utlagda verksamheter tillkommit eller ändrats varvid anmälan skett till Finansinspektionen.

B.8 Övrig information

Under året har bolaget arbetat med att implementera GDPR, i samband med detta har en ny roll inrättats - Dataskyddsombudet. Bolaget har även genomfört en översyn och uppdatering av relevanta interna styrande dokument utifrån de nya reglerna. I övrigt har bolaget ingen övrig materiell information att lämna gällande företagsstyrningssystemet.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

C. Riskprofil

Kärnan i bolagets verksamhet utgörs av överföring av risk från försäkringstagarna till försäkringsgivaren, samt överföring av risk från kund till företag i de förmedlade affärerna Liv och Bank. De medel som inte används för skadeutbetalningar och omkostnader förvaltas av bolagets kapitalförvaltning. Länsförsäkringar Jönköpings rörelseresultat beror på såväl det försäkringstekniska resultatet som resultatet i förmedlad affär och avkastningen på placeringstillgångarna. Risk är således en naturlig del av Länsförsäkringar Jönköpings verksamhet.

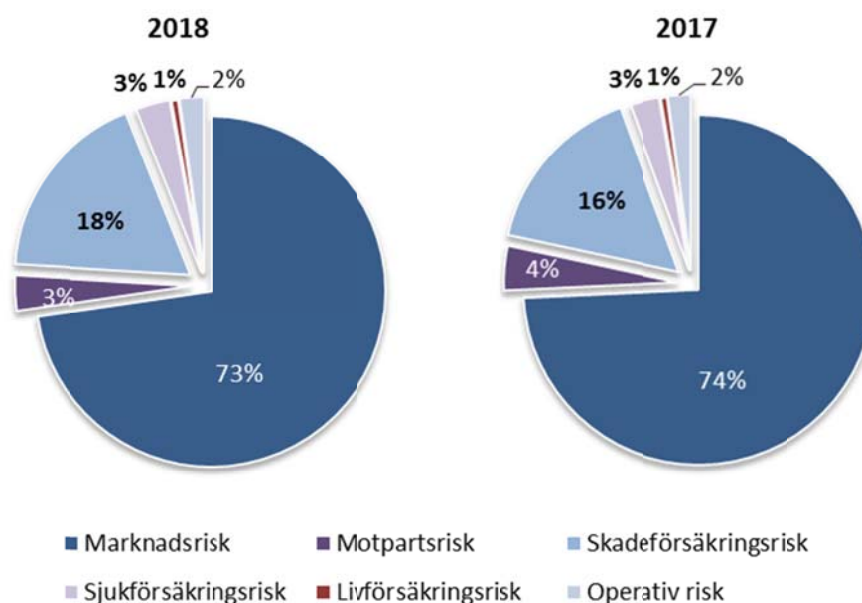
Följande karakteriserar bolagets risktagande:

- Bolaget bedriver egen tillståndspliktig verksamhet inom skadeförsäkring
- Bolaget förmedlar affär åt Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar Liv samt Länsförsäkringar Bank.
- Verksamheten riktar sig såväl mot privatpersoner som mot företag och lantbruk
- De risker som tas inom skadeförsäkring återförsäkras i relativt hög utsträckning.
- Återförsäkringslösningar hanteras av det med andra länsförsäkringsbolag gemensamt ägda servicebolaget LFAB, återförsäkring tecknas hos LFAB:s dotterbolag Länsförsäkringar Sak AB.
- Marknadsrisken är en betydande del av den totala risken. Bolaget tillämpar en försiktig placeringsstrategi och därmed är risktagandet ändå begränsat. En stor del av aktierisken och koncentrationsrisken består av innehav i LFAB,
- Verksamheten bedrivs i Sverige, i absolut huvudsak inom Jönköpings län.

Riskexponering

I nedanstående diagram beskrivs bolagets riskexponering uttryckt i bidrag till kapitalkrav per riskkategori. Fördelningen är beräknad med hänsyn till diversifieringseffekter inom respektive kategori, men utan hänsyn till diversefieringseffekter mellan kategorierna.

Författare (även faktaansvarig)
 Ekonomifunktionen

Figur D Fördelning av kapitalkravet 2018 och 2017 inklusive operativ risk

C.1 Teckningsrisk

Bolagets teckningsrisk består av skadeförsäkringsrisk och livförsäkringsrisk. Den huvudsakliga risken är skadeförsäkringsrisk. Den består av premierisk, reservrisk och katastrofrisk.

Bolaget är genom det interna riskutbytet inom länsförsäkringsgruppen även exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen, men samtidigt minskar detta bolagets exponering mot katastrofhändelser inom Jönköpings län.

Livförsäkringsrisken i Länsförsäkringar Jönköping består av den livsfallrisk (långlevnadsrisk) som uppstår i de skadelivräntor kopplade till trafikaffären och utgör en begränsad andel av bolagets risker.

C.1.1 Riskexponering

Bolaget är exponerat mot ovanstående risker inom de affärgrenar som framgår av *Tabell C-1*. När det gäller mottagen återförsäkring är bolaget i första hand exponerat mot risker i de för länsförsäkringsgruppen gemensamma återförsäkringspoolerna, där riskerna är av samma natur som bolagets direktförsäkringsrisker. Livförsäkringsrisken i Länsförsäkringar Jönköping består av den livsfallrisk (långlevnadsrisk) som uppstår i de skadelivräntor som är kopplade till trafikaffären och utgör en begränsad andel av bolagets risker.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Tabellen nedan visar bolagets exponering för skadeförsäkringsrisk, för premierisk mätt som premieintäkter och för reservrisk som bästa skattning. Bolaget är därutöver exponerat för livförsäkringsrisk i form av skadelivräntor. Bästa skattning av livförsäkringsavsättningen är 239 tkr (236).

Affärgrenar (Line of business) tkr	Volymmått premierisk (premieintäkter 12 månader)				Volymmått reservrisk (Bästa skattning av ersättningsreserv)			
	2018-12-31		2017-12-31		2018-12-31		2017-12-31	
Sjukdom och olycksfall	55 913	5%	47 767	4 %	147 798	15%	146 145	15 %
Trafik	158 485	13%	146 109	13 %	279 173	28%	264 790	28 %
Övrig motor	311 749	26%	287 201	26 %	52 033	5%	48 116	5 %
Egendom (hem och villa, företag och fastighet)	600 803	51%	560 124	51 %	301 605	30%	258 105	27 %
Icke-proportionell sjukåterförsäkring	1 450	0%	1 255	0 %	4 543	0%	3 707	0 %
Icke-proportionell trafikåterförsäkring	9 149	1%	9 426	1 %	185 099	18%	177 613	19 %
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	39 422	3%	44 196	4 %	36 260	4%	49 145	5 %
Summa	1 176 971	100%	1 096 078	100 %	1 006 512	100%	947 620	100 %

Tabell C-1 Riskexponering per affärgren inom skadeförsäkring 2018 och 2017

Den största exponeringen vad gäller premierisk mätt efter premieintäkten är den direkta egendomsaffären som utgör drygt hälften av den totala premierisken. Den totala trafikaffären, direkt affär och trafikåterförsäkring sammantaget, står för knappt halva reservrisken.

C.1.1.1 Väsentliga förändringar under perioden

Bolaget har under perioden gjort vissa mindre höjningar av självbehållet i avgiven återförsäkring. Förändringarna har ingen materiell påverkan på bolagets riskexponering inom teckningsrisk. Se vidare avsnitt C.1.3.

C.1.2 Riskkoncentration

För att säkerställa att Länsförsäkringar Jönköping och i förlängningen hela länsförsäkringsgruppen köper rätt mängd återförsäkring ska Estimated Maximum Loss (EML) bedömas för större försäkringsåtaganden. I **Tabell C-2** visas bolagets största åtaganden efter EML.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Försäkringsobjekt (tkr)	Total EML per objekt	
	2018	2017
Objekt 1	812 222	772 410
Objekt 2	795 061	714 862
Objekt 3	715 872	695 690
Objekt 4	699 000	668 475
Objekt 5	695 522	655 703
Objekt 6	687 235	287 965
Objekt 7	678 911	638 702

Tabell C-2 Estimated Maximum Loss (EML) - fem största åtaganden 2018 och 2017

Bolaget har i uppdrag att tillhandahålla företags-, lantbruks- och privatkunder försäkringslösningar på lokal marknad, vilket således innebär en viss form av geografisk koncentration. I den uppföljning av försäkringsbeståndet som sker finns inte några indikationer på att bolaget exponeras mot betydande riskkoncentrationer avseende exempelvis branscher. Koncentrationsrisker till enskilda kunder och risker hanteras genom deltagandet i Länsbolagens återförsäkringslösning.

C.1.3 Riskreduceringstekniker

Återförsäkring sker via deltagande i återförsäkringsprogram inom länsförsäkringsgruppen inom kapaciteten för respektive sektion eller pool. Bolagets återförsäkringsskydd tecknas enligt konsortialavtal mellan länsförsäkringsbolagen med LFAB genom dess helägda dotterbolag Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ). Återförsäkringsprogrammen ger automatiskt skydd över valda självbehåll upp till kapacitetsbeloppen. För EML över kapaciteten sker avtäckning genom fakultativ återförsäkring vilket innebär att specifika risker som faller utanför kapaciteten återförsäkras separat.

Självbehåll fastställs inför varje kalenderår, valet har en påverkan på bolagets andel i återförsäkringspoolerna och därmed premierna för avgiven återförsäkring. Valda självbehåll i återförsäkringsprogrammen är framåtblickande enligt *Tabell C-3*. Självbehållen höjdes något inom egendoms- och katastrofskador vid utgången av 2018 inför försäkringsåret 2019. Höjningen har inte någon materiell påverkan på bolagets teckningsrisker.

Självbehåll (tkr)	2018	2017
Egendom	10 500	10 000
Katastrofskador	10 500	10 000
Ansvar	4 000	4 000
Motorkasko	3 000	3 000
Båt	500	500
Olycksfall	3 000	3 000
Trafik	4 000	4 000

Tabell C-3 Länsförsäkringar Jönköpings självbehåll per skadeart. Angivet år avser beslutsår, för 2018 avses därmed självbehållet under 2019

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

C.1.4 Riskkänslighet

En känslighetsanalys har genomförts genom att mäta effekten på kapitalbasen genom att simulera förändringar i centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande med övriga parametrar konstanta och med hänsyn till skatteeffekter. Analysen i *Tabell C-4* visar att känsligheten är liten.

Känslighetsanalys, teckningsrisk (tkr)	Förändring av kapitalbas	
	2018	2017
1 procent förändring i totalkostnadsprocent	0,24%	0,27%
1 procent förändring i premienivå	0,27%	0,29%
1 procent förändring i skadefrekvens	0,20%	0,21%
10 procents förändring i premier för avgiven återförsäkring	0,18%	0,20%

Tabell C-4 Känslighetsanalys

C.2 Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Marknadsrisk av olika slag uppstår främst från bolagets kapitalförvaltning. I följande avsnitt beskrivs bolagets riskexponeringar, styrning och kontroll av risker samt väsentliga händelser som påverkat bolagets riskprofil under 2018.

C.2.1 Riskexponering

Risktoleransen för marknadsrisk följer bolagets övergripande risktolerans. Riskstrategin uttrycks i kapitalförvaltningens mål att eftersträva en jämn och stabil avkastning över tid och inte variera i för hög utsträckning år från år. I *Placeringsriktlinjerna* fastställs bland annat kapitalförvaltningens beslutsordning, placeringstillgångarnas övergripande sammansättning och olika begränsningar (limiter) för enskilda tillgångsslag, marknader och motparter. Normalportföljen utgör koncernens strategiska allokering mellan tillgångsslag. Dess sammansättning ska säkerställa en väl diversifierad tillgångsportfölj, att aktsamhet i kapitalförvaltningen uppnås samt att åtagandena mot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Kapital- och riskutskottet fastställer utifrån normalportföljen, inom givna ramar från styrelsen och normalportföljen, en taktisk allokering och ger därvid tydliga ramar för den operativa förvaltningen. I *Tabell C-5* nedan framgår tillgångsfördelning och den av styrelsen beslutade normalportföljen.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Tillgångsfördelning	2018		2017		Normalportfölj	
	tkr	%	tkr	%		
Aktierelaterade tillgångar	1 204 473	21,5%	1 296 493	23,9%	25,0%	(+5/-10)
Ränterelaterade tillgångar	1 723 697	30,7%	1 847 667	34,1%	30,0%	(+10/-5)
Fastighetsrelaterade tillgångar	1 324 447	23,6%	1 186 756	21,9%	20,0%	(+/-5)
LFAB	1 355 332	24,2%	1 232 828	22,8%	25,0%	(+/-5)
Fastighetslån etc	0	0,0%	-145 193	-2,7%	0,0%	(+0/-5)
Total portfölj	5 607 949	100%	5 418 551	100%		

Tabell C-5 Tillgångsfördelning

Normalportföljen och tillgångsfördelningen anges utifrån tillgångsfördelningen i koncernen varför fastighetsinnehav i dotterbolaget ELL-EFF Fastigheter AB räknas som fastigheter snarare än aktier. Länet förvaltning i Jönköping ABs innehav i Humlegården och Bergvik Skog redovisas även de som fastighetsexponering. Den ökade allokeringen mot fastighetsrelaterade tillgångar samt LFAB beror på positiv värdeutveckling samtidigt som utvecklingen för aktie- och ränterelaterade tillgångar var negativ.

Bolagets aktieexponering består av direktägda noterade och onoterade svenska aktier samt indirekta innehav via aktiefonder. Aktiekursrisken är bolagets enskilt största marknadsrisk och står för över hälften av kapitalkravet för marknadsrisk.

Bolagets fastighetsexponering är fördelat mellan de helägda dotterbolagen ELL-EFF Fastigheter AB samt Länet förvaltning i Jönköping AB. ELL-EFF Fastigheter AB investerar direkt i fastigheter inom Jönköpings län. Länet förvaltning i Jönköping AB är delägare i det länsbolagsgemensamma fastighetsbolaget Humlegården AB, som är en aktör i Stockholmsregionen, samt det onoterade skogsbolaget Bergvik Skog AB.

Bolaget accepterar viss exponering mot valutarisk till följd av indirekta innehav uttryckta i utländsk valuta i aktie- och räntefonder i syfte att uppnå en större diversifiering av placeringstillgångarna. Bolaget har inga finansiella skulder i utländsk valuta och försäkringsåtaganden i andra valutor än SEK är försumbara. Bolagets direktägda tillgångar är alltid uttryckta i Svenska kronor, vilket även innefattar fondandelar. Vid genomlysning av bolagets totala tillgångar med hänsyn till indirekta innehav i fonder är endast 12 procent (16) uttryckta i utländska valutor varför valutarisken bedöms vara begränsad enligt *Tabell C-6*.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Valutaexponering (genomlysta tillgångar)	2018	2017
	% av placerings- tillgångar	% av placerings- tillgångar
SEK	87,7%	84,2%
USD	5,4%	6,9%
EUR	2,2%	2,9%
GBP	1,2%	1,4%
JPY	1,4%	1,3%
CHF	0,4%	0,5%
DKK	0,2%	0,3%
NOK	0,1%	0,1%
Övriga valutor	1,5%	2,3%
Totalt	100%	100%

Tabell C-6 Valutaexponering

Ränterisk uppstår både på tillgångs- och skuldsidan. På skuldsidan uppstår bidrag till ränterisken genom att försäkringsskulden vid var tid diskonteras enligt aktuellt ränteläge. På tillgångssidan är ränteexponeringen främst koncentrerad till nominella obligationer och räntefonder. Länsförsäkringar Jönköping har valt att inte aktivt reducera ränterisken genom att durationsmatcha tillgångar och skulder. Orsaken är att bolaget har en stark finansiell ställning och därför kapacitet att acceptera risken givet bedömningen att det på sikt leder till bättre avkastning. Det största bidraget till ränterisken uppstår därför från skulderna, men då försäkringsskulden har en relativt kort förväntad löptid är den totala ränterisken likväl tämligen begränsad.

Genom innehav i obligationer och andra ränterelaterade tillgångar med kreditrisk exponeras bolaget mot risken för att förändrade kreditspreadar påverkar bolaget negativt. Exponeringen finns såväl direkt som indirekt via de räntefonder bolaget investerat i. Bolagets placeringar sker huvudsakligen i värdepapper med relativt hög kreditvärdighet och spreadrisken bedöms därför vara tämligen begränsad.

C.2.1.1 Väsentliga förändringar under perioden

Under 2018 upprättades ett lån om 100 mkr mellan Länsförsäkringar Jönköping och dotterbolaget ELL-EFF Fastigheter AB. Koncernlånet ersätter tidigare extern finansiering om 145 mkr med avsikt att minska den totala skuldsättningen samt hantera detta inom koncernen. Till följd av detta ökar Länsförsäkringar Jönköpings koncentrationsrisk enligt standardmodellen mot dotterbolaget ELL-EFF Fastigheter AB.

I slutet av 2018 gav Länsförsäkringar Jönköping ett aktieägartillskott i form av aktier till Länet Förvaltning AB. Aktiernas verkliga värde uppgick vid transaktionstillfället till 46 mkr. Länsförsäkringar Jönköpings aktierisk enligt standardmodellen är, med hänsyn till transaktionen, opåverkad då aktierna var onoterade och ingår nu i substansvärderingen av Länet Förvaltning AB. Däremot medför transaktionen en ökad koncentrationsrisk enligt standardmodellen.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

C.2.2 Riskkoncentration

Med koncentrationsrisk avses risken att bolagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan medföra negativ påverkan avseende bolagets solvens eller finansiella ställning. I *Tabell C-7* framgår Länsförsäkringar Jönköping koncentrationsrisker inom kapitalförvaltningen värderade enligt Solvens II per 2018-12-31:

Placering	2018		2017	
	Marknadsvärde av exponeringar (tkr)	Andel av total tillgångsportfölj (%)	Marknadsvärde av exponeringar (tkr)	Andel av total tillgångsportfölj (%)
Enskilt största placering	1 355 332	24,2%	1 232 828	22,8%
2-3 största placering	1 316 210	23,5%	1 005 489	18,6%
4-10 största placering	356 223	6,4%	345 944	6,4%
Totalt	3 027 765	54,0%	2 584 261	47,7%

Tabell C-7 Koncentrationsrisker i kapitalförvaltningen

Bolagets tre största exponeringar vid en Solvens II-värdering är LFAB, Länet förvaltning i Jönköping AB och ELL-EFF Fastigheter AB. Värdet av exponeringen för dessa uppgår till 2 668 MSEK (2 238). Vid beräkning av solvenskapitalkravet enligt standardmodellen tas dessa upp som innehav i onoterade aktier och bidrar utifrån sina substansvärden till aktie- och koncentrationsrisk. De lägre kapitalkrav som gäller för fastigheter gäller endast direktägda fastigheter och kan därför inte i någon mån tillämpas för något av dessa innehav. Utöver de tre nämnda innehaven understiger övriga enskilda större exponeringar, exklusive fonder, var och en 1,4 procent (1,5) av placeringstillgångarnas marknadsvärde.

C.2.3 Riskreduceringstekniker

Länsförsäkringar Jönköpings placeringsverksamhet bedrivs utifrån att alltid säkerställa att bolagets åtagande gentemot försäkringstagarna, tillika ägarna, kan fullföljas. Risknivån begränsas av det, av styrelsen, beslutade målintervallet för kapitalkvoten enligt bolagets *Riskpolicy*. Utifrån beslutad risknivå fastställs, i bolagets *Placeringsriktlinjer*, tillgångarnas sammansättning och avvikelintervall. Detta benämns som normalportfölj och utgör bolagets strategiska allokering samt ämnar säkerställa en väl diversifierad portfölj och att aktsamhet råder.

C.2.3.1 Investeringar i enlighet med aktsamhetsprincipen

I bolagets *Placeringsriktlinje* fastställs hur bolaget ska bedriva en aktsam kapitalförvaltning. Centrala principer för detta är:

- Placeringar är enbart tillåtna i tillgångar vars risker bolaget kan identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera.
- Årlig analys av kapitalförvaltningen utifrån bolagets totala tillgångar och skulder. Detta för att anpassa normalportföljens risktagande i förhållande till balansräkningen samt att säkerställa de åtaganden bolaget har till försäkringstagarna.
- Aktierelaterade instrument som inte handlas på reglerade finansmarknader ska hållas på aktsamma nivåer.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

- Tillgångarna skall vara väl diversifierade på ett sådant sätt att man undviker överdrivet beroende av en viss tillgång, emittent eller grupp av företag eller av ett geografiskt område samt alltför stor riskackumulering i portföljen som helhet.
- Användning av derivatinstrument är möjligt men enbart om de reducerar risker.

C.2.3.2 Användande av derivatinstrument

Länsförsäkringar Jönköping har i sin kapitalförvaltning möjlighet att använda valutasäkringsinstrument i de fall fondinvesteringar ske i annan valuta än svenska kronor. Beslut avseende valutasäkring tas av Kapital- och riskutskottet. Per 2018-12-31 fanns inga derivatpositioner.

C.2.4 Riskkänslighet

Länsförsäkringar Jönköping genomför årligen ERSA som övergripande syftar till att säkerställa att bolagets kapital är, och förblir, tillräckligt för att bära de risker som följer av realiserandet av verksamhetsplanen. Som en del i ERSA-arbetet genomförs olika scenarioanalyser där balans- och resultaträkning stressas med olika faktorer, händelser och/eller trender för att se hur dessa påverkar verksamheten och kapitalet. Exempel på stresstest kan vara kraftiga korrigeringar på de finansiella marknaderna. Rapportering av tillvägagångssätt och resultat sker dels internt samt till Finansinspektionen. Sammanfattningsvis påvisar resultaten av stresstesterna att Länsförsäkringar Jönköping sannolikt skulle klara av tämligen stora påfrestningar utan att det föreligger något behov av att genomföra extraordinär kapitalanskaffning eller förändra bolagets risktagande från vad som antas i bolagets långtidsplan.

Utöver dessa mer djupgående analyser inom ERSA-processen utförs analyser vid investeringar som sker i exempelvis nya tillgångslag, instrument och/eller produkter och som inte är att betrakta som rutinemässiga. När dessa typer av investeringar är aktuella finns en beslutad rutin för vad som skall beräknas och analyseras utifrån riskkänsligheten i tillgångsportföljen enligt aktsamhetsprincipen.

C.3 Kreditrisk

Här behandlas riskkategorierna motpartsrisk och spreadrisk. Motpartsrisk avser risken för förluster till följd av att en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullfölja sina åtaganden. Spreadrisk avser risken för förluster till följd av förändring i differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk jämfört med statsobligationer.

C.3.1 Riskexponering

C.3.1.1 Motpartsrisk

Länsförsäkringar Jönköpings motpartsrisker inom placeringstillgångarna avser behållning på bankkonto. Motpartsrisker genom derivathandel uppgår till ytterst marginella belopp och kommer genom investeringar i fonder exponerade mot annan marknad än Sverige.

Bolaget köper i dagsläget all återförsäkring genom LFAB. Denna återförsäkringslösning innefattar ett antal interna återförsäkringspooler där de 23 länsförsäkringsbolagen återförsäkrar varandra för skador överstigande det enskilda bolagets självbehåll. I Länsförsäkringar Jönköpings avgivna återförsäkring är risken för att betalning inte erhålls enligt avtal relativt liten. Totalt sett bedömer bolaget motpartsrisken som låg.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

C.3.1.2 Spreadrisk

Länsförsäkringar Jönköping är exponerat mot spreadrisk inom de ränterelaterade tillgångarna i normalportföljen. I *Tabell C-8* framgår fördelningen mellan stats- och företagsobligationer inom räntebärande tillgångar. Den största andelen av marknadsvärdet är investerade i obligationer allokerade mot svenska kommuner och internationella organisationer (till exempel Europeiska Investeringsbanken) tillsammans med motparter med hög kreditkvalitet.

C.3.1.3 Väsentliga förändringar under perioden

Länsförsäkringar Jönköping har inte genomfört några förändringar som påverkat kreditrisken signifikant.

C.3.2 Riskkoncentration

C.3.2.1 Motpartsrisk

Motpartsrisk inom placeringstillgångarna avser tillgodohavanden på konto hos nordiska banker med god kreditvärdighet. Bolagets största exponering innehar kreditbetyg A (AA) och uppgår till 1,6 procent (1,8) av placeringstillgångarnas marknadsvärde.

Inom de räntebärande tillgångarna är den största delen exponerad mot innehav med tämligen god kreditvärdighet. Aktuell fördelning per 2018-12-31 samt per föregående års framgår i *Tabell C-8*.

Kreditrating	2018		2017	
	Marknadsvärde (tkr)	% av ränteportföljen	Marknadsvärde (tkr)	% av ränteportföljen
Statsobligationer	397 042	26,3%	459 407	29,0%
Företagsobligationer/Investment grade	713 639	47,2%	788 992	49,8%
AAA	337 188	22,3%	349 883	22,1%
AA	15 612	1,0%	5 759	0,4%
A	154 616	10,2%	189 418	12,0%
BBB	206 223	13,6%	243 932	15,4%
Företagsobligationer/High yield	401 235	26,5%	335 808	21,2%
BB	60 264	4,0%	71 232	4,5%
B	37 602	2,5%	24 516	1,5%
CCC	3 735	0,2%	1 612	0,1%
Saknar rating	299 634	19,8%	238 448	15,1%
Totalt	1 511 916	100%	1 584 207	100%

Tabell C-8 Kreditrating

Länsförsäkringar Jönköping har på emittentnivå valt att hålla en tämligen väldiversifierad ränteportfölj. För begränsning av koncentrationer mot enskilda motparter finns limiter, enligt vilka exempelvis obligationsinnehav

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

från enskilda motparter med rating minst BBB-, undantaget stats-, kommun- och säkerställda obligationer, inte får överstiga två procent av placeringskapitalet. För nämnda undantagna eller andra motparters obligationer finns också limiter. Bolagets enskilt största exponering är mot ett svenskt bostadsinstitut med rating AAA och uppgår till 1,3 procent (1,4) av tillgångsportföljen.

Motpartsrisiker inom återförsäkring består till övervägande del av motparter inom Länsförsäkringsgruppen genom den gemensamma lösningens konstruktion där poolens självbehåll gentemot externa återförsäkringsgivare är relativt högt. Då inget länsförsäkringsbolag innehar officiell kreditrating utgår riskberäkningen utifrån respektive bolags solvenskapitalkvot (kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav). I begränsad mån uppstår motpartsrisiker mot andra återförsäkringsföretag utanför Länsförsäkringsgruppen, dels från förekommande fall av fakultativ återförsäkring tecknad av bolaget och dels från den programåterförsäkring som tecknas av de gemensamma poolerna.

C.3.3 Riskreduceringstekniker

Motpartsrisiken, avseende de som hanterar bolagets likvida medel, begränsas genom att endast banker med kreditrating A-, enligt Standard & Poor's, eller högre får hantera bolagets likvida medel. Ingen enskild motpart får hålla medel överstigande 5 procent av placeringskapitalet.

Bolagets återförsäkring syftar främst till att skadeförsäkringsrisiken är inom givna ramar via beslutat självbehåll. Samarbetet inom länsförsäkringsgruppen kring återförsäkring är i sig en riskreduceringsteknik för den motpartsrisk som uppstår från avgiven återförsäkring. Länsförsäkringsbolagen har övervägande mycket god kreditvärdighet. Återförsäkringsmotparter utanför Länsförsäkringsgruppen måste uppfylla förutbestämda krav på sin kreditvärdighet för att avtal ska tecknas.

C.4 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk definieras av Länsförsäkringar Jönköping som risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullföljas på grund av brist på likvida medel.

C.4.1 Riskexponering

För Länsförsäkringar Jönköping är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Länsförsäkringar Jönköpings strategi för att hantera likviditetsrisiker är att säkerställa att likvida medel snabbt kan göras tillgängliga för utbetalningar i betydligt större omfattning än vad som normalt krävs i verksamheten och än vad som har krävts historiskt i bolaget. En stor del av Länsförsäkringar Jönköpings placeringstillgångar är likvida med kort varsel då de dagligen handlas i stora volymer på väl fungerande marknader med god genomlysning.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka 85 mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionsersättningar från Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Liv uppgår till cirka 102 mkr. Vid 2018 års utgång hade bolaget likvida medel om 163 mkr (190).

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

C.4.2 Väsentliga förändringar under perioden

Länsförsäkringar Jönköping har inte genomfört några väsentliga förändringar under perioden.

C.4.3 Riskkoncentration

Länsförsäkringar Jönköping bedömer inte att bolaget är exponerat mot riskkoncentrationer avseende likviditet.

C.4.4 Riskreduceringstekniker

I syfte att begränsa bolagets likviditetsrisk beaktas densamma i utformningen av bolagets placeringsstrategi. I *Placeringsriktlinjerna* har styrelsen fastställt de tillgångsslag som är tillåtna och hur limiter avseende dessa tillgångar ska hanteras.

Till följd av reglerna i riktlinjerna är en stor del av Länsförsäkringar Jönköpings placeringstillgångar likvida med kort varsel då de dagligen handlas i stora volymer på väl fungerande marknader med god genomlysning. I enlighet med den av styrelsen beslutade aktsamhetsprincipen ska dessutom likviditetsrisken alltid beaktas inför investeringar. Den likvida situationen följs upp genom dagliga likviditetsrapporter via bolagets ekonomifunktion. Likviditetsrisken reduceras således genom styrdokumenterna avseende placeringsriktlinjer och aktsamhetsprincip.

C.4.5 Riskkänslighet

Placeringsriktlinjen anger den lägsta nivå till vilken likvida medel alltid ska finnas tillgängliga. Utöver detta finns alltid möjlighet att med två till tre dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av placeringstillgångar. Likviditetsrisk följs upp löpande inom ramen för ekonomisk uppföljning. Det förväntade kassaflödesmönstret och möjligheten att realisera placeringstillgångar innebär att riskkänsligheten bedöms som låg.

C.5 Operativ risk

Operativ risk är risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Operativa risker delas inom bolaget in

C.5.1 Riskexponering

Målet för Länsförsäkringar Jönköpings arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Detta förutsätter en effektiv hantering av de operativa riskerna. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av bolagets verksamhet. Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part. Däremot kan bolaget genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och intern kontroll minska risken för att operativa risker leder oönskade förluster eller andra negativa konsekvenser.

Bolagets riskhanteringssystem omfattar identifiering och hantering av operativa risker med utgångspunkt i de affärskritiska processerna. Operativa riskanalyser genomförs regelbundet inom dessa processer och vid större förändringar för att säkerställa att riskerna är väl förstådda och hanterade i linje med bolagets riskfilosofi och riktlinjer som berör området intern kontroll.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Bolaget har inte identifierat några operativa risker som överskrider beslutad risktolerans. Bolagets exponering mot operativa risker är därför relativt begränsad.

C.5.1.1 Väsentliga förändringar under perioden

Länsförsäkringar Jönköping har inte genomfört några väsentliga förändringar under perioden.

C.5.2 Riskkoncentration

Länsförsäkringar Jönköping har inga riskkoncentrationer inom operativa risker.

C.5.3 Riskreduceringstekniker

Bolagets funktion för riskhantering har ett särskilt ansvar för att stödja processansvariga i att på olika sätt identifiera och hantera bolagets operativa risker. Inom sina respektive ansvarsområden bidrar även funktionerna för regelefterlevnad respektive internrevision till att kontrollera hanteringen av operativ risk.

Riskreducerande åtgärder vidtas om de utifrån fastställd metod för riskbedömning överstiger beslutad risktolerans, eller om det anses kostnadseffektivt att reducera risken ytterligare även om toleransen inte överskrids. Riskvärdet utgör en sammanvägd bedömning av riskens potentiella konsekvens för verksamheten och sannolikheten att risken inträffar.

Valet av åtgärd för att reducera en operativ risk varierar i hög grad som följd av riskernas olikartade karaktär. Föreskrivna generella åtgärder enligt bolagets *Riktlinje för riskhantering och intern styrning och kontroll* är följande:

- Styrande dokument,
- Företagsövergripande kontroll,
- Nyckelkontroll,
- Utbildning,
- Process- och rutinförändring,

Länsförsäkringar Jönköpings kontinuitetshantering handlar om att upprätta beredskaps- och kontinuitetsplaner för krishantering. Bolaget genomför regelbundet övningar för att säkerställa att bolaget har en god förmåga att hantera krissituationer.

C.5.4 Riskkänslighet

Bolaget genomför årligen eller vid behov krishanteringsövningar som bland annat syftar till att testa bolagets förmåga att hantera olika typer av kriser och katastrofhändelser.

C.6 Övriga materiella risker

Övriga materiella risker härrör från effekter av strategiska beslut, affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, omvärldsförändringar och negativa rykten om bolaget, liksom en oväntad nedgång i intäkter från till exempel volymminskningar.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

C.6.1 Riskexponering

Bolaget är exponerat mot ett antal riskfaktorer, beskrivna i respektive delavsnitt, som påverkar affärsrisken. Framträdande affärsrisker är oförmåga att reagera på förändringar i omvärlden, så som branschutveckling och förändringar i konjunktur. Enskilt störst inverkan på resultatutvecklingen på kort sikt är negativ börsutveckling, nedskrivning av värdet på innehavet i LFAB samt ökade skadekostnader i försäkringsverksamheten.

C.6.1.1 Väsentliga förändringar under perioden

Det har inte skett några väsentliga förändringar under perioden.

C.6.2 Riskkoncentration

Länsförsäkringar Jönköping har en väl balanserad sakförsäkringsaffär, såväl vad gäller kundsegment som affärsgrän. En snabb förändring av marknaden för motorfordon, till exempel en kombination av ökande privatleasing och begynnande marknad för självkörande fordon, skulle emellertid kunna utgöra en risk för minskad intjäning i delar av bolagets sakförsäkringsaffär.

I den förmedlade bankaffären finns en riskkoncentration mot privatmarknad, främst vad gäller hypoteksrelaterade bolån.

C.6.3 Riskreduceringstekniker

Bolaget hanterar strategisk risk på ett övergripande plan i verksamhetsplaneringsprocessen. Styrelsen fattar beslut om strategisk inriktning och riskanalyser, identifierar framgångsfaktorer och formulerar övergripande mål avseende tillväxt, lönsamhet, kundlojalitet och anseende på marknaden i syfte att bland annat identifiera risker och hot på kort och lång sikt.

Intjäningsrisker identifieras och bedöms i samband med ekonomisk uppföljning och analys. Vid behov vidtas lämpliga åtgärder som syftar till öka sannolikheten att uppnå affärsmål.

Under året sker löpande uppföljning av händelser av strategisk betydelse, beslutade riskåtgärder och affärsplanens aktiviteter inom ramen för styrelsens och företagslednings arbete.

Länsförsäkringar Jönköping är beroende av att ha kunders och andra aktörers förtroende. Vikten att vårda och skydda varumärket är därför av central betydelse. Bolagets styrdokument inom det etiska området är av central betydelse i bolagets strävan att agera korrekt och upprätthålla ett gott anseende och högt förtroende hos kunder och andra intressenter.

C.6.4 Riskkänslighet

Affärsrisker inklusive strategiska risker hanteras inom ramen för bolagets ERSA-process (se avsnitt B.3.2). Framåtriktad scenariobaserad analys genomförs där utgångspunkten är att bedöma bolagets motståndskraft och sårbarhet om för bolaget väsentliga negativa risker realiserar.

Affärsriskerna hanteras löpande på styrelse- och företagsledningsnivå genom analyser och beslut inför strategiska vägval av inriktningen på verksamheten eller betydande vid omvärldshändelser.

Dokumentnamn Rapport om solvens och finansiell ställning för 2018	Version 1.0	Sidnummer 41 (62)
	Beslutad av Styrelsen	Beslutsdatum 2019-04-15
		Informationsklass Publik

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

C.7 Övrig information

Bolaget har ingen övrig materiell information att lämna gällande riskprofilen.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

D. Värdering för solvensändamål

Enligt Solvens II-regelverket ska tillgångar och skulder värderas till verkligt värde. Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlätas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner och pris på liknande instrument.

Värderingen av tillgångar och skulder skiljer sig något åt mellan solvensbalansräkningen och den finansiella redovisningen som presenteras i årsredovisningen. Bolaget värderar tillgångar och skulder i den finansiella redovisningen enligt så kallad lagbegränsad IFRS. Vid upprättande av Solvens II-balansräkning ska tillgångar och skulder omvärderas i de fall regelverket föreskriver andra värderingsregler än IFRS. I flertalet fall överensstämmer värderingen dock mellan IFRS- och solvensbalansräkningarna. I detta avsnitt beskrivs bolagets omvärderingar mellan de båda regelverken.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

D.1 Tillgångar

D.1.1 Värdering i samband med solvensberäkning

I tabellen nedan visas värden på tillgångar i solvensbalansräkningen jämfört med värden i den finansiella redovisningen.

Länsförsäkringar Jönköping - tillgångar och skulder	Finansiell redovisning	Solvens II värde	Omvärdering
Tillgångar			
Förutbetalda anskaffningskostnader	22 889	-	-22 889
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	18 134	18 134	0
Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag	263 532	1 318 876	1 055 344
Aktier – börsnoterade	425 818	425 818	0
Aktier – icke börsnoterade	1 391 173	1 391 173	0
Statsobligationer	409 276	409 276	0
Företagsobligationer	768 935	768 935	0
Investeringsfonder	1 024 618	1 024 618	0
Övriga investeringar	0	0	0
ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	318 942	270 494	-48 448
ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	5 199	3 868	-1 331
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	441	441	0
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	338 727	338 727	0
Återförsäkringsfordringar	23 288	23 288	0
Fordringar (Kundfordringar, ej försäkring)	94 743	94 743	0
Kontanter och andra likvida medel	162 629	162 629	0
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	16 135	5 071	-11 064
Summa Tillgångar	5 284 479	6 256 091	971 612

Tabell D-1 Värdering av Länsförsäkringar Jönköpings tillgångar, tkr

I Tabell D-2 visas värden på skulder i solvensbalansräkningen jämfört med värden i den finansiella redovisningen.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Länsförsäkringar Jönköping - tillgångar och skulder	Finansiell redovisning	Solvens II värde	Skillnad
Skulder och eget kapital			
Försäkringstekniska avsättningar	2 483 496	2 085 956	-397 540
Andra avsättningar än FTA	3 981	4 372	391
Pensionsåtaganden	8 391	8 391	0
Uppskjutna skatteskulder	211 338	280 290	68 952
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	176 534	176 534	0
Återförsäkringsskulder	19 699	19 699	0
Leverantörsskulder	17 302	17 302	0
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	43 929	43 929	0
Summa Skulder	2 964 670	2 636 473	-328 197
Tillgångar överstigande skulderna	2 319 809	3 619 618	1 299 809
Summa Tillgångar överstigande skulderna	2 319 809	3 619 618	1 299 809
Summa Skulder och eget kapital	5 284 479	6 256 091	971 612

Tabell D-2 Värdering av Länsförsäkringar Jönköpings skulder, tkr

D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningar för olika tillgångsklasser

Som huvudprincip värderas bolagets tillgångar i solvensbalansräkning till marknadsvärde, det vill säga det belopp för vilket de skulle kunna utväxlas i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs. För den finansiella redovisningen tillämpar bolaget för sin värdering så kallad lagbegränsad IFRS. Nedan följer en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje tillgångskategori tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

D.1.2.1 Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II samt skillnader mot den finansiella redovisningen

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Förutbetalda anskaffningskostnader</i>	Förutbetalda anskaffningskostnader har värderats till noll enligt Solvens II.	Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader i den finansiella redovisningen.
<i>Uppskjuten skattefordran</i>	Den omvärdering som sker mellan Solvens II och den finansiella redovisningen medför en beräkning av uppskjuten skattefordran. Uppskjutna skattefordringar har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar. Posten uppskjuten skattefordran redovisas netto mot beräknad uppskjuten skatteskuld i solvensbalansräkningen, med den del som utgör fordringar redovisas i Tabell D-4 på sidan 48.	Skillnaderna mellan IFRS och Solvens II hänför sig till uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen. Värderingsmässigt (undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens II) är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens II.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk</i>	Fastigheter värderas till verkligt värde, baserat på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Materiella tillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Nedskrivningsbehov prövas årligen.	Inga materiella skillnader.
<i>Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag</i>	Bolagets aktieinnehav i LFAB värderas till verkligt värde baserat på aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll, vilket betyder att aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital.	Inga materiella skillnader.
	<p>Bolagets aktieinnehav i dotterföretaget Länet Förvaltning i Jönköping AB värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde (Länet Förvaltning i Jönköping AB äger aktier i fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB.).</p> <p>Substansvärdet beräknas som koncernens egna kapital enligt den finansiella redovisningen (för koncernen) plus övervärdet i fastigheter.</p> <p>Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet.</p> <p>Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Därmed blir osäkerheten i värderingen låg.</p>	I rapport över den finansiella ställningen enligt IFRS värderas innehavet av aktierna i Länet Förvaltning i Jönköping AB till anskaffningsvärde, inklusive gjorda aktieägartillskott, till skillnad från värderingen i solvensbalansräkningen där marknadsvärdering gäller.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
	<p>Länsförsäkringar Jönköping driver fastighetsförvaltning genom dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter. Länsförsäkringar Jönköping äger 100 procent av aktierna i <i>ELL-EFF Fastigheter AB</i>, moderbolaget i underkoncernen (för koncernstruktur, se <i>Figur A Koncernstruktur Länsförsäkringar Jönköping</i>).</p> <p>Aktierna värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde. Substansvärdet beräknas som skillnaden mellan tillgångar och skulder enligt den finansiella redovisningen för koncernen ELL-EFF Fastigheter, plus övervärdet i fastigheter.</p> <p>Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt anskaffningsvärde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet.</p> <p>Fastigheterna värderas varje år av externt värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Därmed blir osäkerheten in värderingen låg.</p>	<p>I rapport över den finansiella ställningen enligt IFRS värderas innehavet av aktierna i ELL-EFF Fastigheter AB till anskaffningsvärde, inklusive gjorda aktieägartillskott, till skillnad från värderingen i solvensbalansräkningen där marknadsvärdering gäller.</p>
	<p>ELL-EFF Fastigheter AB äger, förutom de helägda dotterbolagen, 50 procent av ett joint venture <i>LänBo Fastigheter AB</i>.</p> <p>Aktierna i LänBo Fastigheter AB värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde.</p> <p>Substansvärdet beräknas som skillnaden mellan tillgångar och skulder enligt den finansiella redovisningen i LänBo Fastigheter AB, plus övervärdet i fastigheterna.</p> <p>Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus bokfört anskaffningsvärde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet.</p> <p>Fastigheterna värderas varje år av externt värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Därmed blir osäkerheten i värderingen låg.</p>	<p>Då LänBo fastigheter AB ägs av Länsförsäkringar Jönköpings dotterföretag ELL-EFF Fastigheter AB så värderas LänBo fastigheter AB tillsammans med dotterföretaget ELL-EFF Fastigheter AB.</p> <p>Aktierna i ELL-EFF Fastigheter AB värderas till anskaffningsvärde, inklusive gjorda aktieägartillskott, till skillnad från värderingen i solvensbalansräkningen där marknadsvärdering gäller.</p>
<i>Aktier - börsnoterade</i>	<p>Aktiens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader vid anskaffningstillfället.</p>	<p>Inga materiella skillnader.</p>

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Aktier - icke börsnoterade</i>	<p>De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Huvudprincipen är att onoterade aktier värderas till senast betalt om det finns uppgifter som är relevanta.</p> <p>Ett alternativ till detta är värdering till senaste emissionskurs om denna inte ligger allt för långt tillbaka i tiden. Om inget av dessa alternativ är tillgängliga så likställs verkligt värde med substansvärde. Substansvärde utgörs i dessa fall av den senaste årsredovisningens eget kapital.</p>	Inga materiella skillnader.
<i>Statsobligationer</i> <i>Företagsobligationer</i> <i>Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter</i> <i>Derivat</i>	<p>De flesta obligationer och andra räntebärande papper är noterade på en aktiv marknad eller auktoriserad börs och värderas därmed till noterad köpkurs på balansdagen.</p> <p>Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så används en värderingsteknik som i så hög utsträckning som möjligt på bygger på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. För sådana värderingar används väletablerade värderingsmodeller eller värderingar från utgivaren av instrumentet.</p>	Inga materiella skillnader.
<i>Investeringsfonder</i>	<p>Investeringsfonder utgörs i huvudsak av aktiefonder och räntefonder vilka är noterade på en aktiv marknad. Det verkliga värdet har beräknats med utgångspunkt i tillgångens noterade köpkurs på balansdagen.</p>	Inga materiella skillnader.
<i>ÅF-andel av FTA auseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring</i> <i>ÅF-andel av FTA auseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring</i>	<p>Se avsnitt D.2 Försäkringstekniska avsättningar, på sidan 48.</p>	<p>Se avsnitt D.2 Försäkringstekniska avsättningar, på sidan 48.</p>

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<p><i>Depåer hos företag som augjuit återförsäkring</i></p> <p><i>Kontanter och andra likvida medel</i></p> <p><i>Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)</i></p> <p><i>Återförsäkringsfordringar</i></p> <p><i>Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare</i></p>	Värderas enligt dess nominella värde.	Inga materiella skillnader.
<p><i>Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans</i></p>	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter värderas till nominellt värde på grund av deras korta duration.	Inga materiella skillnader.

Tabell D-3 Antaganden - skillnader Solvens II mot finansiell redovisning

I tabellen nedan visas en specifikation över uppskjuten skattefordran som uppstår vid omvärderingen från den finansiella redovisningen till Solvens II.

Uppskjuten skattefordran avseende omvärderingsbelopp (tkr)	Solvens II värde	Förfaller
Förutbetalda anskaffningskostnader	5 036	< 1 år
Immateriella anläggningstillgångar	2 434	>1 år
Omvärdering av FTA återförsäkrarens andel	10 951	>1 år
Summa Uppskjuten skattefordran avseende omvärderingsbelopp	18 421	

Tabell D-4 Uppskjuten skattefordran avseende omvärdering till Solvens II

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärgrenar

Försäkringstekniska avsättningar (FTA) värderas till det aktuella belopp som Länsförsäkringar Jönköping skulle vara tvunget att betala om man omedelbart skulle överföra sina försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser till ett annat försäkringsföretag. Detta värde beräknas genomgående som summan av en bästa skattning plus en riskmarginal. Bästa skattningen motsvarar det förväntade nuvärdet av framtida kassaflöden. Riskmarginalen ska motsvara kostnaden för att hålla det kapital som krävs för att klara bolagets åtaganden tills dessa är slutavvecklade. Den beräknas med cost-of-capital-metoden där kapitalkostnadsräntesatsen är satt till sex procent enligt regelverket.

Med stöd av Delegerade förordningen Artikel 58 har följande förenkling använts vid beräkningen av riskmarginalen: det solvenskapitalkrav för kommande år som ingår i formeln för riskmarginalen beräknas med

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

utgångspunkt i motsvarande värde för innevarande år, vilket antas utvecklas över de framtida åren i proportion till bästa skattningens utveckling.

Nedanstående tabell ger en översikt över bolagets FTA fördelade på materiella affärgrenar. Kolumnen LoB anger affärgrenens nummer enligt bilaga I till Delegerade förordningen. Namnen på affärgrenarna har valts så att de beskriver affären så bra som möjligt, snarare än enligt nämnda bilaga.

LoB	Affärgren	Bästa skattning Premiereserv	Bästa skattning Ersättningsreserv	Riskmarginal	Försäkringstekniska avsättningar
Direkt skadeförsäkring					
2	Sjuk och olycksfall	23 376	151 667	28 379	203 421
4	Trafik	63 695	445 599	23 083	532 377
5	Övrig motor	112 006	51 850	2 305	166 161
7	Egendom	215 282	327 666	9 087	552 035
Proportionell återförsäkring					
16	Trafik	0	78 007	7 869	85 876
17	Övrig motor	3 765	184	56	4 004
Icke-proportionell återförsäkring					
25	Sjuk och olycksfall	0	4 543	1 550	6 093
26	Trafik	0	185 099	61 554	246 654
28	Egendom	933	36 260	3 543	40 737
Livförsäkring och återförsäkring					
34	Skadelivräntor, direkt	0	161 878	6 185	168 063
36	Skadelivräntor, mottagen återförsäkring	0	77 192	3 343	80 535
Summa Skulder och eget kapital		419 056	1 519 945	146 955	2 085 956

Tabell D-5 Försäkringstekniska avsättningar Länsförsäkringar Jönköping, tkr

En beskrivning av graden av osäkerhet i bästa skattningen ges i samband med metodbeskrivningen under respektive affärgren nedan. Här beskrivs också eventuella materiella förändringar i de antaganden som görs jämfört med föregående rapporteringsperiod.

D.2.1.1 Sjuk och olycksfall, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 2 *Försäkring auseende inkomstskydd* (här kallad Sjuk och olycksfall) består av bolagets separata sjuk- och olycksfallsförsäkring. För beräkning av framtida kassaflöden används i huvudsak Schniepers metod, detta innebär att kostnaden för okända skador (IBNR) antas proportionell mot premien, medan utvecklingen av kända skador antas proportionell mot den kända skadekostnaden (RBNS).

Återförsäkrarens andel bestäms genom att tillämpa metoden ovan med skadekostnaden trunkerad vid den excesspunkt bolaget valt i sin excess-of-loss-återförsäkring. Summan av alla sådana andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i den gemensamma Olycksfallspoolen. Mottagen återförsäkring för Sjuk- och olycksfall i Länsförsäkringar Jönköping utgör bolagets kvotandel av denna summa.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Värderingen av sjuk- och olycksfallsaffär anses vara relativt osäker då avvecklingstiden är lång (över 30 år kan förekomma). Denna osäkerhet begränsas dock av att de största kostnaderna, som avser invaliditetsersättning, är maximerade i termer av prisbasbelopp.

D.2.1.2 Trafikförsäkring, inklusive mottagen återförsäkring

Affärsgren nummer 4 *Ansvarsförsäkring för motorfordon* (Trafikförsäkring) består dels av de försäkringar som tecknats sedan bolaget fick egen koncession 2004, som behandlas först, dels av från LFAB övertagen run-off-affär för äldre årgångar, som behandlas längre ner i texten.

Vad gäller affären efter 2004 har Länsförsäkringar Jönköping relativt lågt självbehåll i den interna återförsäkringslösningen. För att ge bästa skattningen bättre precision trunkeras skadorna först vid bolagets självbehåll. Skadorna delas in i:

- skador med personskada - skador som innehåller minst en personskadedel
- skador utan personskada - rena egendomsskador

där de förra kan vara komplicerade och svårbedömda, medan de senare har en kort avvecklingstid och är relativt lätta att uppskatta. För rena egendomsskador används en triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot känd skadekostnad.

För skador med personskada trianguleras först antalet skador. Vidare beräknas en medelskada per bolag för skadekostnaden under självbehållet baserat på en kombination av gruppens data och bolagets egna data. Slutligen erhålls utvecklingsfaktorer för utbetalt från beräkningar på data från gruppen. Dessa tre informationskällor kombineras sedan i en Bornhuetter-Ferguson-skattning av skadekostnaden under självbehållet. Detta innebär ett antagande om att den procentuella andelen okänd skadekostnad är gemensam för gruppen, medan dess storlek bestäms av antalet skador i det enskilda bolaget multiplicerat med medelskadan enligt ovan.

Återförsäkrarens andel bestäms genom fördelning av hela gruppens okända skadekostnad (IBNR, som då kan beräknas med större precision) på de enskilda bolagen efter deras andel av premien för avgiven återförsäkring. Bästa skattning brutto blir sedan summan av beräkningen under självbehållet (för egen räkning) och återförsäkrarens andel.

Affärsgrenen 26 *Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring* består av bolagets andel av den så kallade Trafikpoolen. I den mottages återförsäkring som en kvot av alla bolagens skadekostnad över självbehållet, beräknad som ovan.

Den andra delen av Affärsgren nummer 4, *Trafikförsäkring* fram till 2004, är den run-off-affär som bolaget 2014-12-30 tog över från LFAB och som avser trafikförsäkring fram till dess att länsförsäkringsbolagen fick egen koncession 2004. Skadekostnaderna kan delas upp på egendomsskador respektive personskador, men för egendomsskador finns ingen känd reserv kvar. I praktiken handlar därmed bedömningen om segmentet personskador.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Beräkningarna görs för den samlade affären, medelst triangulering (Chain ladder) av utbetalningar, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot hittills utbetalt. För äldre årgångar, där endast ett fåtal skador återstår, med väl bestämda individuella reserver, används dock summan av dessa som bästa skattning. Den resulterande okända skadekostnaden (IBNR) fördelas sedan ut på länsförsäkringsbolagen och LFAB efter deras andel av känd reserv. Eftersom hela affären cederas till LFAB blir återförsäkrarens andel lika med bruttoreserven. Dessa andelar slås ihop med den del av affären som ligger kvar hos LFAB och bildar så Trafikreservpoolen. Slutligen får Länsförsäkringar Jönköping en kvotandel (en fix procent) av den samlade affären som mottagen proportionell återförsäkring av *Ansvarsförsäkring för motorfordon i Affärsgren nummer 16*.

Värderingen efter 2004 måste anses som väldigt osäker för storskadorna, eftersom vi har lång avvecklingstid och i det närmaste obegränsade skadebelopp (max 300 000 tkr). Detta påverkar mottagen återförsäkring och återförsäkrarens andel. Beloppen för egen räkning är väsentligt mindre osäkra, tack vare konstruktionen ovan. Den relativa osäkerheten är stor även före 2004, där vi visserligen vet mer om de enskilda skadorna, men samtidigt i hög grad har kvar skador som är mer svårbedömda.

D.2.1.3 Övrig motor (kasko)

Affärsgren nummer 5 *Övrig motorförsäkring* består i huvudsak av momenten Delkasko och Vagnskada, samt några ytterligare mindre moment. Kasko har till den helt dominerande delen väldigt kort avvecklingstid. Den metod som används är därför en vanlig triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (som är summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskadorna vid 1 000 tkr, vilket innebär att för skadekostnaden över 1 000 tkr används skadereglerarnas bedömning utan uppräknings. Detta bygger på ett antagande om att stora skador är kända vid beräkningstillfället och att skadereglerarnas bedömning i detta fall är den bästa skattning vi kan få.

För Kasko är sådana skador mindre vanliga. I den mån de överskrider bolagets självbehåll i excess-of-loss-återförsäkringen och därmed genererar avgiven och mottagen återförsäkring hanteras den av en gemensam återförsäkringspool, se beskrivningen för Egendom nedan. Värderingen får anses förhållandevis säker då avvecklingstiden är kort.

D.2.1.4 Egendom, inklusive mottagen återförsäkring

Affärsgren nummer 7 *Försäkring mot brand och annan skada på egendom* består av försäkringsgrenarna "Hem och villa", inklusive Fritidshus, och "Företag och fastighet" inklusive Lantbruk.

Här används triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunkeras storskadorna vid 2 000 tkr. För delen däröver gäller den kända skadekostnaden utan uppräknings, även om expertbaserad justering kan förekomma undantagsvis. Även stora kumuleringar av skador vid naturkatastrofer, till exempel stormar, behandlas utan uppräknings. Detta bygger på ett antagande om att stora skador och katastrofskadorna är kända vid beräkningstillfället, vilket i sin tur bygger på erfarenheten att de sällan efteranmäls. De är till sitt belopp ej helt kända, men den uppskattning som skadereglerare gör är i detta fall extra noggrann och kan därför anses som bästa tillgängliga skattning.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Som en konsekvens av detta antagande beräknas återförsäkrarens andel till känd skadekostnad över självbehållet i excess-of-loss-återförsäkringen plus katastrofskadekostnaden. Summan av alla sådana återförsäkrarens andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i en gemensam återförsäkringspool.

Affärgren 28, *Mottagen icke-proportionell återförsäkring av egendom* utgörs till största delen av bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen är för Hem och villa relativt säker, tack vare kort avvecklingstid och begränsad omfattning av storskador. För Företag och fastighet finns en del osäkerhet i storskadornas utveckling och även en underordnad del ansvarsskador med lång avvecklingstid.

D.2.1.5 Premiereserv

För att bestämma premiereserv tillämpas den förenkling som föreslås i Annex III till EIOPA:s "Riktlinjer för värdering av försäkringstekniska avsättningar". Därvid beräknas först på årsbasis en totalkostnadsprocent som mäter hur framtida kostnader och intäkter förhåller sig till premieintäkten. Därefter beräknas ej intjänade premier i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). Premiereserven i solvensbalansräkningen är produkten av denna totalkostnadsprocent och ej intjänade premier.

Den största osäkerheten ligger här i bedömningen av skadekostnaden. Då reserven avser skador som ännu ej inträffat, kommer utfallet att variera kraftigt.

Bolaget planerar att under 2019 ändra beräkningsmetodik för premiereserv och inte längre tillämpa förenklingen enligt ovan.

D.2.1.6 Skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring

Detta avsnitt omfattar både Affärgren 34 *Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser* och 36 *Livåterförsäkring* vilka båda beräknas på samma sätt. För dessa affärgrenar görs antaganden om dödlighet, driftskostnader och värdesäkring.

Vad gäller dödlighetsantagandet för skadelivräntor följs den rekommendation som togs fram av en arbetsgrupp under dåvarande Svenska Försäkringsförbundet. Rekommendationen heter "1999 år kapitaliseringstabeller räntenivå och dödlighet" och dess riktlinjer är idag branschstandard. Antagandena har under 2015-16 varit föremål för utredning av en arbetsgrupp under Svensk Försäkring och Trafikförsäkringsföreningen. Slutsatsen blev att utfallet av dödligheten avviker något från modellen som togs fram 1999, men att avvikelserna inte är tillräckligt stora för att modellen ska behöva justeras. Driftskostnaderna antas vara ett värdesäkrat medelvärde per livränta av hela gruppens driftskostnader, den framtida värdesäkringen uppskattas med break even inflation.

Den största osäkerheten ligger i den faktiska livslängden. Eftersom beståndet är relativt litet påverkar enskilda försäkringar i motsvarande grad relativt mycket.

D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen

I den finansiella redovisningen värderas försäkringstekniska avsättningar (brutto) enligt ÅRFL samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

D.2.2.1 Skadeförsäkring, premiereserv

Avsättningar för ej intjänade premier i den finansiella redovisningen beräknas i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). För olönsam affär görs en bedömning av framtida kostnader för löpande avtal och, om dessa överstiger pro rata temporis-beräkningen för hela bolaget, görs ett tillägg med mellanskillnaden (avsättning för kvardröjande risk).

I solvensbalansräkningen beräknas hur stor del av ej intjänade premier som svarar mot framtida kostnader, med diskontering. I praktiken innebär detta för lönsam affär att den del av den finansiella redovisningens premiereserv som motsvarar förväntad vinst lyfts ut, liksom förutbetalda anskaffningskostnader. För olönsam affär kan avsättningen bli ungefär densamma i båda fallen, men kan skilja sig åt på grund av diskonteringen i solvensbalansräkningen. I den sistnämnda tillkommer även en riskmarginal, för premiereserv och ersättningsreserv sammantaget.

D.2.2.2 Skadeförsäkring, ersättningsreserv

Grunden för avsättning för oreglerade skador (ersättningsreserven) är i båda fallen en uppskattning av de framtida kassaflödena gjord med aktuariella metoder. I den finansiella redovisningen är diskontering bara tillåten för skadeförsäkring med lång avvecklingstid, i vårt fall trafikförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring. För dessa är det valfritt att diskontera eller inte.

I den finansiella redovisningen diskonterar Länsförsäkringar Jönköping all trafikaffär. Härvid används en försiktig diskonteringsränta i enlighet med gällande föreskrifter.

Inom solvensbalansräkningen diskonteras all affär med föreskriven marknadsränta. Dessutom finns i solvensbalansräkningen en explicit riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden. I den finansiella redovisningen har man normalt en implicit marginal, för att få en betryggande reserv som uppfyller gällande regelverk.

D.2.2.3 Skadelivräntor

Skadelivräntorna diskonteras i den finansiella redovisningen precis som i solvensbalans-räkningen med marknadsränta. I solvensbalansräkningen tillkommer en riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden, medan riskmarginalen i den finansiella redovisningen är mer försiktig än så.

D.2.2.4 Omvärdering av försäkringstekniska avsättningar

Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar kan sammanfattas enligt följande: Av ett totalt omvärderingsbelopp på 397 149 tkr härrör 97 220 tkr från omvärderingen av premiereserven, som i den finansiella redovisningen uppgår till 525 086 tkr och i solvensbalansräkningen till 427 866 tkr. Merparten av omvärderingen, 299 929 tkr, kommer från ersättningsreserven och beror på annorlunda diskontering och marginal. Detta beskrivs kvantitativt i nedanstående tabell.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Omvärdering FTA (tkr)	Sjuk och olycksfall	Trafik	Övrig motor	Egendom	Skadelivräntor	Mottagen återför säkring	FTA
FTA enligt finansiell redovisning	228 703	594 887	53 026	335 846	178 066	567 492	1 958 019
Ta bort redovisningens marginal	-61 489	-79 728	-1 040	-7 795	-16 188	-143 345	-309 584
Skillnad i diskontering	-15 548	-69 560	-136	-385	0	-42 861	-128 490
Lägg till solvensbalansräkningens riskmarginal	26 817	20 294	675	6 314	6 185	77 860	138 145
FTA enligt solvensbalansräkning	178 484	465 893	52 525	333 979	168 063	459 146	1 658 090

Tabell D-6 Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar, ersättningsreserv

D.2.3 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar

D.2.3.1 Återkrav enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag

Belopp som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal uppgår till 270 494 tkr för skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring och 3 868 tkr för sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring. Hur dessa värderas beskrivs i föregående avsnitt. Bolaget har inga återkrav från specialföretag.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

D.3 Andra skulder

Detta kapitel innehåller en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje skuldpost utanför FTA, tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

D.3.1 Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i solvens II samt skillnader mot den finansiella redovisningen

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>Andra avsättningar än FTA</i>	Övriga avsättningar omfattar avsättning till återbäring, samt avsättningar för befarade kreditförluster i den förmedlade bankverksamheten. Det nominella värdet bedöms vara en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga materiella skillnader.
<i>Pensionsåtaganden</i>	Det nominella värdet bedöms vara en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga materiella skillnader
<i>Uppskjutna skatteskulder</i>	Uppskjutna skatter har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Den omvärdering som sker mellan Solvens II och den finansiella redovisningen medför även en beräkning av uppskjuten skatteskuld för tillämpliga poster. Posten uppskjuten skatteskuld redovisas netto mot beräknad uppskjuten skattefordran. Se tabellerna Tabell D-8 Uppskjuten skatteskuld auseende temporära skillnader på sidan 57, samt Tabell D-9 Uppskjuten skatteskuld auseende omvärderingsbelopp på sidan 57 samt Tabell D-4 Uppskjuten skattefordran auseende omvärdering till Solvens II på sidan 48.	Skillnaderna mellan IFRS och Solvens II härrör från uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen. Värderingsmässigt, undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens II, är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens II.
<i>Förutbetalda anskaffningskostnader</i>	Förutbetalda anskaffningskostnader har värderats till noll enligt Solvens II.	Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader i den finansiella redovisningen.
<i>Uppskjuten skattefordran</i>	Den omvärdering som sker mellan Solvens II och den finansiella redovisningen medför en beräkning av uppskjuten skattefordran. Uppskjutna skattefordringar har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar. Posten uppskjuten skattefordran redovisas netto mot beräknad uppskjuten skatteskuld i solvensbalansräkningen, med den del som utgör fordringar redovisas i Tabell D-4 , på sidan 49.	Skillnaderna mellan IFRS och Solvens II hänför sig till uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen. Värderingsmässigt (undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens II) är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens II.
<i>Materiella anläggningstillgångar som</i>	Fastigheter värderas till verkligt värde, baserat på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Materiella tillgångar värderas till	Inga materiella skillnader.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Tillgångsklass	Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II	Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen
<i>innehåes för eget bruk</i>	anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Nedskrivningsbehov prövas årligen.	
<i>Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag</i>	Bolagets aktieinnehav i LFAB värderas till verkligt värde baserat på aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehåes med hembudsförbehåll, vilket betyder att aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital.	Inga materiella skillnader.
	Bolagets aktieinnehav i dotterföretaget Länet Förvaltning i Jönköping AB värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde (Länet Förvaltning i Jönköping AB äger aktier i fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB). Substansvärdet beräknas som koncernens egna kapital enligt den finansiella redovisningen (för koncernen) plus övervärdet i fastigheter. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Därmed blir osäkerheten i värderingen låg.	I rapport över den finansiella ställningen enligt IFRS värderas innehavet av aktierna i Länet Förvaltning i Jönköping AB till anskaffningsvärde, inklusive gjorda aktieägartillskott, till skillnad från värderingen i solvensbalansräkningen där marknadsvärdering gäller.
<i>Försäkringsskulder och skulder till förmedlare</i> <i>Återförsäkringsskulder</i> <i>Leverantörsskulder</i>	På grund av den korta durationen av dessa skulder anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga materiella skillnader
<i>Övriga skulder som inte visas någon annanstans</i>	Utgörs av upplupna kostnader och består av upplupna löner och sociala avgifter, samt övriga upplupna driftskostnader. På grund av deras korta duration anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.	Inga materiella skillnader

Tabell D-7 Beräkningsgrunder, metoder och huvudsakliga antaganden i Solvens II samt skillnader mot den finansiella redovisningen

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader	Finansiell redovisning	Solvens II värde	Förfaller
Uppskjuten skatteskuld avseende Placeringstillgångar	211 338	211 338	> 1 år
Summa Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader	211 338	211 338	

Tabell D-8 Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader

Uppskjuten skatteskuld avseende omvärderingsbelopp	Solvens II värde	Förfaller
Omvärdering av FTA brutto	87 373	> 1 år
Summa Uppskjuten skatteskuld avseende omvärderingsbelopp	87 373	

Tabell D-9 Uppskjuten skatteskuld avseende omvärderingsbelopp

D.4 Alternativa värderingsmetoder

Nedan följer en redovisning över de tillgångar som värderas med alternativa värderingsmetoder, det vill säga metoder som avviker från punkt 4, artikel 10 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/25.

D.4.1 Innehav av LFAB-aktier

Bolagets aktieinnehav i LFAB värderas till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i LFAB-koncernen.

D.4.2 Aktier i Länet Förvaltning i Jönköping AB

Detta bolag äger aktier i fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB. Dessa aktier värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde. Substansvärdet beräknas som koncernens egna kapital enligt den finansiella redovisningen (för koncernen) plus övervärdet i fastigheter. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Därmed blir osäkerheten i värderingen låg.

D.4.3 Aktier i ELL-Eff Fastigheter AB

Länsförsäkringar Jönköping driver fastighetsförvaltning genom dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter (se avsnitt *Ägarstyrning och operativ organisation* på sidan 7). Länsförsäkringar Jönköping äger 100 procent av aktierna i ELL-EFF Fastigheter AB, moderbolaget i underkoncernen. ELL-EFF Fastigheter AB äger i sin tur, förutom de helägda dotterbolagen, 50 procent av ett fastighetsförvaltande joint venture - LänBo Fastigheter AB.

Aktierna i ELL-EFF Fastigheter AB värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde. Substansvärdet beräknas som skillnaden mellan tillgångar och skulder enligt den finansiella redovisningen för koncernen ELL-EFF Fastigheter, plus övervärdet i fastigheter och joint venture. Övervärdet är lika med fastigheternas

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

marknadsvärde minus koncernmässigt anskaffningsvärde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet. Fastigheterna, i såväl dotterkoncernen som i joint venture, värderas varje år av externt värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Därmed blir osäkerheten i värderingen låg.

D.5 Övrig information

Upplysningarna ovan bygger samtliga på antagandet att Länsförsäkringar Jönköping inte nämnvärt kommer att ändra inriktning på förvaltningen av sina tillgångar.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

E. Finansiering

Bolaget kapitalisering sammanfattas i *Tabell E-1*.

Kapitalmätt	2018	2017
Minimikapitalkrav (MCR)	380 052	409 349
Solvenskapitalkrav (SCR)	1 520 206	1 637 394
Kapitalbas	3 619 617	3 447 206
Solvenskapitalkvot	238%	211%
Minimikapitalkvot	952%	842%

Tabell E-1 Kapitaliseringsmätt enligt Solvens II, 2018 och 2017

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen

Kapitalplanering genomförs strukturerat en gång per år och är integrerad med bolagets långsiktiga verksamhetsplanering. I processen analyseras storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital utifrån prognoser för försäljning och lönsamhet. Målet med kapitalplanering är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Analysen har sin utgångspunkt i arbetet med verksamhetsplanen och dess så kallade basscenario men inkluderar även ett antal negativa scenarier.

Kvantitativa kapitalmål sätts för bolaget och uttrycks som en kapitalkvot. Med kapitalkvot avses kapitalbas dividerat med solvenskapitalkrav. Bolagets målintervall för kapitalkvoten är mellan 190 och 240 procent med en lägsta toleransnivå om 180 procent. Minimikravet på kapitalkvoten enligt lag är 100 procent.

Posterna i kapitalbasen delas enligt regelverket in i nivåer, för Länsförsäkringar Jönköping klassificeras hela kapitalbasen som primärkapital nivå 1 och hänförs till avstämningsreserven till följd av att bolaget är ömsesidigt och därför inte har något aktiekapital.

E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen

Skillnaderna mellan Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS) och kapitalbas i Solvens II består av omvärdering av tillgångar och skulder enligt *Tabell E-2*. Posterna som omvärderas är obeskattade reserver, immateriella tillgångar, placeringstillgångar, förutbetalda anskaffningskostnader och försäkringstekniska avsättningar.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

Förklaringsposter eget kapital enligt bokslut och kapitalbas (tkr)	2018	2017
Eget kapital	1 353 982	1 344 960
Solvens II justeringar mot Eget kapital, varav	2 265 636	2 102 246
... Obeskattade reserver	965 827	965 827
... Omvärdering Placeringstillgångar	967 971	891 855
... Omvärdering Immateriella tillgångar	-8 630	
... Omvärdering Förutbetalda anskaffningskostnader	-17 853	-8 656
... Försäkringstekniska avsättningar (netto)	358 320	253 220
Summa Kapitalbas (Solvens II)	3 619 617	3 447 206

Tabell E-2 Förklaringsposter – skillnad mellan eget kapital i enligt bokslut och i kapitalbas

Posten obeskattade reserver består av utjämningsfond, säkerhetsreserv och periodiseringsfond och medräknas i sin helhet i kapitalbasen. Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar beskrivs kvalitativt och kvantitativt i avsnitt D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen.

E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital

Kapitalbasen kan bestå av primärkapital och tilläggskapital, där respektive typ kan indelas i nivå 1, nivå 2 och nivå 3 där nivå 1 uppvisar den största förmågan att täcka förluster. För annat kapital än primärkapital i nivå 1 kan det förekomma begränsningar i medräkning i den medräkningsbara kapitalbasen för att möta kapitalkraven

Kapitalbasen i Länsförsäkringar Jönköping visas i *Tabell E-3* och består endast av primärkapital nivå 1 och får därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav (SCR) och minimikapitalkrav (MCR).

Medräkningsbar kapitalbas (tkr)	2018	2017
Kapitalbas	3 619 617	3 447 206
Medräkningsbar kapitalbas för SCR	3 619 617	3 447 206
Medräkningsbar kapitalbas för MCR	3 619 617	3 447 206

Tabell E-3 Medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Betydande förändringar under rapporteringsperioden som påverkat bolagets primärkapital nivå 1 är årets omvärdering av placeringstillgångar och försäkringstekniska avsättningar.

E.1.4 Övrig information om kapitalbasen

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande kapitalbasen.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

E.2 Solvens- och minimikapitalkrav

E.2.1 Allmän information om Länsförsäkringar Jönköpings solvens- och minimikapitalkrav

Länsförsäkringar Jönköping använder standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet. En bedömning av standardformelns lämplighet genomförs årligen. Bedömningen innehåller en kombination av kvantitativa och kvalitativa analyser där standardformelns antaganden jämförts med bolagets faktiska riskprofil. Bedömningen är att Standardformeln skattar bolagets kapitalbehov väl. Solvenskapitalkravet, totalt och uppdelat per riskmodul samt minimikapitalkravet visas i *Tabell E-4*.

Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav (tkr)	2018	2017
Marknadsrisk	1 682 767	1 849 324
Motpartsrisk	75 807	103 145
Skadeförsäkringsrisk	417 808	399 579
Sjukförsäkringsrisk	73 106	71 106
Livförsäkringsrisk	14 414	13 832
Risk från immateriella tillgångar	0	0
Diversifiering	-381 871	-391 253
Summa Primärt solvenskapitalkrav (BSCR)	1 882 031	2 045 733
Operativ risk	52 074	53 491
Justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet	-413 898	-461 830
Solvenskapitalkrav (SCR)	1 520 206	1 637 394
Minimikapitalkrav (MCR)	380 052	409 349

Tabell E-4 Solvenskapitalkrav per riskkategori samt minimikapitalkrav, 2018 och 2017

Det lägre värdet på marknadsriskens bidrag jämfört med föregående år beror framförallt på effekter från den regelverksstyrda så kallade aktiedämparen. Värdet på aktiedämparen har under året medfört att kapitalkravet för aktieinnehav minskat, allt annat lika. Om detta värde inte förändrats hade marknadsriskernas bidrag ökat något till följd av att portföljens värde ökat. I övrigt är förändringarna i de olika kategoriernas bidrag till solvenskapitalkravet små, huvuddelen av minskningen i totalt kapitalkrav kommer från marknadsriskerna.

Länsförsäkringar Jönköping använder inte någon förenkling i beräkning av solvenskapitalkrav som under vissa villkor är tillåten enligt regelverken. Bolaget använder inte heller några företags specifika parametrar för beräkning av solvenskapitalkrav för försäkringsrisk.

E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkningar av solvenskapitalkravet

Bolaget använder inte någon undergrupp för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

Författare (även faktaansvarig)
Ekonomifunktionen

E.4 Skillnader mellan standardformeln och använda interna modeller

Bolaget använder inte någon intern modell, beräkning sker utifrån Standardformeln.

E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet

Vare sig minimikapitalkravet eller solvenskapitalkravet har överträtts av bolaget under rapporteringsperioden. I händelse av överträdelse av bolagets målnivåer för minimikapitalkrav och solvenskapitalkrav finns dokumenterade och av styrelsen beslutade fördefinierade åtgärder.

E.6 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande finansieringen.